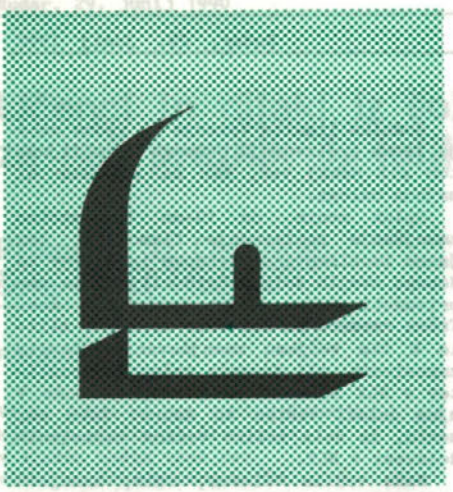

RUDAR

GLASILO KOLEKTIVA RUDARSKO-ELEKTROENERGETSKEGA KOMBINATA
FRANC LESKOŠEK-LUKA, TITOVO VELENJE

LETO XXIV

PETEK, 29. JUNIJ 1990

ŠTEVILKA 3

Pogovor s Francem Avberškom, predsednikom poslovodnega odbora našega rudnika ob dnevu rudarjev 3. juliju

Na dan 3. julija pred 56 leti so rudarji zasavskih revirjev začeli gladovno stavko. To je bil njihov upor proti izkoriščanju in težkim življenjskim razmeram, glavna zahteva v njem pa: pravica do dela! Saj proizvodnja in prodaja premoga sta bili tedaj tako omejeni, da so imeli le za nekaj dni dela v tednu.

So po vašem mišljenju kakšne vzporednice med materialnim in socialnim položajem rudarjev - in delavstva sploh - takrat in sedaj?

Ta mesec štirinajstega so rudarji zasavskih revirjev imeli opozorilno stavko...

• • •

Takrat je premogovništvo zajela kriza in občutno ga je tudi sedaj, sicer pa so razmere, v katerih so delali in živeli rudarji - in večina delavstva sploh - tedaj, in razmere, v katerim delamo in živimo sedaj, med sabo neprimerljive.

Danes je vse drugače. Naš premogovnik je v precejšnji meri mehaniziran, veliko vlagamo v varnost pri delu vseh delavcev v njem, in če smo pošteni, moramo priznati: tudi osebni dohodki zaposlenih niso takšni, da se z njimi na pameten način ne bi dalo normalno živeti.

Glede tedanje zahteve rudarjev po pravici do dela pa bi dejal: rudarji so si svojo plačo vedno pošteno zaslužili. Zavestno, in zato se nam sedaj, ko tudi za nas tržne razmere vse bolj postajajo resničnost, zastavlja vprašanje, ali naj delamo tudi takrat, ko bi s svojo proizvodnjo delali družbi izgubo.

Vsi narejeni računi in primerjave stroškov proizvodnje premoga v našem, velenjskem premogovniku s cenami premoga drugod po Jugoslaviji in v svetu kažejo, da naš premog ni najcenejši in tudi najdražji ne.

In če k tej ugotovitvi dodamo še, da je našemu premogu prilagojeno nič koliko industrijskih in drugih kurišč - kar pomeni, da bi za drugačno kurivo kurišča na naš premog bilo treba rekonstruirati in da to tudi nekaj stane - potem gotovo lahko rečemo, da smo z našim premogom konkurenčni in ga bomo zato kopali še naprej.

Ključno vprašanje pa je ob tem seveda letna količina odkopa premoga v našem premogovniku. Saj po naših ocenah potreb po našem premogu sedaj ni več kot za okrog 4,1 milijona ton na leto, medtem ko je sedanja proizvodna zmogljivost RLV 4,7 mili-

Naprej na drugi strani!

NADALJNJA VSEBINA

- (STRAN 2) Sprejeli smo nov statut • (STRANI 3 - 8) Učenci in dijaki iz šol v naši občini za naš praznik 3. julij, dan rudarjev
- Še prispevek enega naših štipendistov visokošolcev • (STRANI 9 - 11) Odšli so v pokoj - Ribiška družina Titovo Velenje organizira nočni lov na najtežjo ribo - Obvestilo Ljubljanske banke, Splošne banke Velenje - Po novi cesti na Paški Kozjak
- Še ob našem prazniku 3. juliju - V spomin Jožetu Bezovšku • (STRANI 12 - 15) Z ekskurzije naših racionalizatorjev na razstavo RAST YU '90 na Reki - Naš rudnik se je dostojno predstavil tudi na sejmju opreme in sredstev za civilno zaščito ta mesec v Kranju - V APS veje nov veter • (STRAN 16) Tretjejuljska nagradna križanka

jona ton na leto. Tako razmerje med povpraševanjem po našem premoгу in proizvodno kapaciteto našega premogovnika pa je za njegovo bodočnost problematično.

Vsekakor pa je Rudnik lignita Velenje firma, ki lahko Sloveniji tudi v bodoče zagotavlja toliko premoga, kot ga bo potrebovala, in to zanesljivo in po konkurenčnih cenah.

Imamo dovolj zalog premoga. Imamo strokovno usposobljene delavce, z ustreznimi delovnimi izkušnjami in znanjem. Imamo izvršene investicije za dovolj velike proizvodne kapacitete. TEŠ tudi gradi prepotrebne čistilne naprave. Sploh za energetiko v Šaleški dolini delamo odločne skupne korake na področju ekoloških sanacij in ima zato RLV, menim, če bo naš splošni družbenogospodar-

Sprejeli smo nov statut!

Vsem v RLV nam je bilo že dalj časa jasno, da bo prišlo do sprememb pri organizaciji in načinu poslovanja znotraj RLV in celega našega kombinata. Zato je bil pripravljen tudi osnutek novega statuta RLV, za družbeno podjetje s popolno odgovornostjo, in potem dan v javno razpravo znotraj rudnika. Vodje samoupravnih delovnih skupin v rudniku so za vodenje te razprave bili tudi na dobro pripravljenem inštruiranju; vsaj po mojem mnenju. Vendar je kljub temu ostalo nekaj vprašanj, povezanih z osnutkom novega statuta, nepojasnjenih. Na sestankih samoupravnih delovnih skupin, na katerih smo razpravljali o tem dokumentu, nas namreč ni bilo malo, ki smo menili, da bomo s sprejemom takega statuta svojo usodo izročili v roke "onim zgoraj", in tudi zato smo dali več pripomb k osnutku statuta in nato čakali na upoštevanje naših pripomb. Vendar potem smo slišali obvestilo, da kakšnih pomembnejših pripomb k osnutku statuta ni bilo in da je zato delavski svet rudnika določil predlog statuta za referendum.

Slišali smo tudi, da se je rudniški sindikat strinjal s predlogom statuta, ki ga je določil delavski svet rudnika. In potem je že bil razpisan referendum za statut in kmalu nato smo referendum že tudi imeli.

Ali ne bi bil ves ta postopek vsem v rudniku bolj po volji, če bi o predlogu statuta, ki je bil na referendumu, preden ga je sprejel delavski svet rudnika, razpravljali tudi v delavskih svetih TOZD in DSSS rudnika, ne pa da so naši delegati v delavskem svetu rudnika razpravljali in odločali o njem brez pridobljenega mnenja iz svojega temeljnega delovnega okolja; prav tako pa tudi rudniški sindikat?

Meni - mislim pa, da enako tudi mnogim drugim - je že dovolj, da drugi odločajo v imenu mojega temeljnega delovnega okolja brez njegovega soglasja.

Smo morda že pred sprejemom novega statuta prenesli vse odločanje v naš bodoči centralni delavski svet?

Morda mi bo kdo očital, da o vsem tem nimam prav, ker je navsezadnje referendum o novem statutu bil odločilen, na njem pa je bil statut sprejet.

Seveda je za rudnik kot celoto bil odločilen referendum, a zanimivo bi bilo slišati tudi, v kakšnem razpoloženju je potekal v posameznih temeljnih organizacijah in DSSS rudnika.

S tem prispevkom nimam namena kritizirati našega poslovodnega odbora; moti me le samosvoje razpravljanje in odločanje o predlogu novega statuta v delavskem svetu rudnika.

Veliko nas je zaposlenih v RLV in verjetno vsak misli s svojo glavo, kajti končno smo vsi ljudje in mnogi prav tako kot jaz ne želijo postati zgolj številke.

Bojan Kantič

Franc AVBERŠEK: "Rudarji so si svojo plačo vedno pošteno zaslužili. Zavestno!"

ski razvoj kolikor toliko normalen, dovolj jasno perspektivo.

Za TE Šoštanj je sedaj še RLV pred tem, da se po pridobitvi soglasja republiške vlade registrira kot družbeno podjetje s popolno odgovornostjo.

Ta mesec ste v RLV referendumsko sprejeli statut za takšno podjetje.

Je bilo to po dobrih 16 letih večjih ali manjših trenj med TE Šoštanj in RLV znotraj REK tudi še najbolj smiselno; kaj mislite?

Nesmiselno bi bilo zdaj, ko smo izpeljali referendum, da se organiziramo kot družbeno podjetje, govoriti, da to nima smisla.

Sodelovanje RLV s TEŠ tudi do sedaj ni bilo slabo. Rečem lahko tudi, da nikoli ni veliko oviralo našega dela, in prepričan sem, da bomo s TEŠ kot doslej - in še boljše - sodelovali tudi v bodoče.

Za dobro sodelovanje med RLV in TEŠ so v okviru njune zastavljene nove organiziranosti tudi vse možnosti; prepričan sem, da bomo vse naše probleme, zlasti skupne, rešili tu, v naši dolini, in ne v javnem podjetju...

Enako trdno sem prepričan, da bomo nadalje poslovno sodelovali tudi z ESO in drugimi podjetji, ki se sedaj oblikujejo pri nas; z upoštevanjem principov, ki veljajo v tržnem gospodarstvu, seveda.

Za vsak delovni kolektiv, vsako delovno skupnost, je uvajanje večjih sprememb šok, psihični pretres - in gotovo bo tudi za delovni kolektiv RLV reorganizacija RLV v samostojno, tržno usmerjeno podjetje.

Na katerih delovnih področjih oziroma za katere kategorije delavcev v RLV pa bo ta pretres še posebno velik?

Rudniku lignita Velenje še vedno ostaja letna proizvodnja premoga 4,1 milijona ton ali nekaj več, kar pa vsekakor ni majhna naloga.

Sploh menim, da 10- do 15-odstotno zmanjšanje proizvodnje firmo, ki ima jasno izoblikovane postopke in načine za doseg svojih dolgoročnih ciljev, ne sme prizadeti tako, da bi doživljala šok. Tržne razmere pa nas bodo vsekakor sili-le k čim večjemu zmanjševanju števila zaposlenih, ali drugače rečeno: zaposlitev v RLV bo samo za tiste, ki bodo v njem delali vestno in dobro. Tako pa, menim, že dela velika večina zaposlenih delavcev v RLV.

Naše vodilo "Človek, delo, znanje!" jemljemo resno in se ga bomo še naprej držali pri reševanju naših problemov.

Probleme bomo poskušali reševati človeško. Vendar za tiste, ki ne bodo pripravljene živeti in dobro delati za firmo in ne bomo želeli ali hoteli pridobivati potrebnega novega znanja za delo, bo v velenjskem premogovniku zaradi množice problemov, ki jih bomo morali v njem reševati, težko najti delovna mesta.

Vaša čestitka za vse rudarje in druge delavce RLV ter poslovne partnerje RLV ob 3. juliju, dnevu slovenskih rudarjev?

Vsem rudarjem in drugim delavcem Rudnika lignita Velenje, aktivnim in upokojenim, ob stanovskem prazniku iskreno čestitam in nam vsem skupaj želim, da bi še naprej dobro sodelovali.

Želim tudi, da bi naša skupna prizadevanja bila uspešna.

Naš uspeh bo tudi uspeh naših poslovnih partnerjev in njim se ob tej priliki zahvaljujem za sodelovanje ter jih vabim, da se tudi letos pri praznovanju 3. julija poveselijo z nami. Prav gotovo bo tudi to pripomoglo, da bo naše sodelovanje tudi v bodoče dobro, predvsem pa še bolj podjetno.

In še tole!

Vse prireditve ob našem stanovskem prazniku 3. juliju so namenjene nam vsem, ki delamo v RLV. Še zlasti to velja za osrednjo prireditve s skokom čez kožo. Torej bomo tudi z udeležbo na teh prireditvah dokazali, da pripadamo kolektivu Rudnika lignita Velenje. Sploh tudi tako pokažimo, da nas ni malo.

Posebno za praznovanje pri Jezeru pa velja, da bo prijetnejše, če bomo na njem vsi. Srečno!

Uredništvo

KNAPOVSKA PODOKNICA

- Ančka odpr! -
- Ja, France, a s'ti? -
- Jest sem, ja, Ančka,
- a veš kulk' trpim?
- Mam' puklež na ram' pa štuk med nogam. -
- Hitr' gor pejd; mam' večerjo za tri.
- Regrat zelen, pa funtšterc okrogu,
- ku sonce r'men. -
- Oh, Ančka, kulk' te mam' r'd,
- jest te bom lubu do bel'ga dne,
- pa tud' če se pojatla nama podre.

Mihael Gosak

Učenci in dijaki iz šol v naši občini za naš praznik 3. julij, dan rudarjev

Prispevki iz Osnovne šole Paški Kozjak

RUDARSKA

Vsako jutro me pot vodi v Velenje, kjer si služim za življenje, v službo hodim vsak dan, vsak dan črn premog kopam.

Delam globoko pod zemljo, da zaslužim za družino, da mi hitro mine čas, si zapojem na ves glas.

Tudi za otroke poskrbim, vse stvari jim priskrbim,

Avtorice prispevkov iz Osnovne šole Paški Kozjak Darja Ramšak, Sonja Borovnik in Darja Pajer

zmeraj sem vesel in zdrav, saj tako je najboljši prav.

A tako je življenje, včasih sreča, včasih trpljenje. Jaz ljubim ta črni premog in jamskih strojev me ni strah.

Rudar hočem biti večno in tudi drugim ključem SREČNO!

Darja Ramšak, 6. r.

RUDNIK LIGNITA VELENJE

V dolini pod Paškim Kozjakom leži mesto, ki v svojih obratih zaposluje veliko število ljudi. Zelo veliko se jih zaposli globoko pod zemljo v rudniku lignita. Med njimi je bil tudi moj oče. Vsako jutro je odšel na avtobus za Velenje. Vem, da je bil včasih še utrujen, in da bi še rad zatisnil oko, a moral je služiti kruh sebi in družini. Delal je zaupanjem in ljubeznijo do teh praš-

nih in črnih podzemnih sten globoko pod zemljo v velenjskem rudniku.

Delo v rudniku je za vse delavce naporno, kajti delajo trdo in brez prestanka. Le tu pa tam se komu med delom za kakšnim transportnim trakom skoraj zadremlje.

Kljub težavam, ki so motile razvoj rudnika, se njegova poslopja širi. Širi se tudi mesto Titovo Velenje.

Iz zgodovine rudnika lahko razberemo, da je njegova opremljenost močno napredovala. Včasih so veliko del v rudniku delavci opravljali ročno, s preprostimi orodjem. Največja težava pa je bila, da so morali tudi rudniški delavci, ki so bili doma daleč od rudnika, hoditi na delo in z dela v njem peš.

Na srečo se čas spreminja in z

Upam, da bo tudi sedanja mladina imela tako veselje do dela v rudniku, zato ji že vnaprej ključem SREČNO!

Sonja Borovnik, 8. r.

VELENJSKI RUDNIK

Rudarji velenjskega rudnika dobivajo lignit, ki ga večidel porabijo termoelektrarne; za pridobivanje toplote in elektrike.

Rudarji v našem kraju imajo do rudnika dolgo pot. Zjutraj zgodaj vstanejo, gredo na avtobus, se odpeljejo v Velenje in se potem s površine rudnika spustijo v rudniško podzemlje.

Ko so globoko v rudniku, začnejo delati. Njihovo delo je izmensko in zelo težko in naporno. Je tudi umazano, zato so veseli, ko iz podzemlja pridejo v kopalnico.

Večkrat pomislim, da se lahko v rudniku zgodi nesreča, toda rudarji so mi povedali, da je rudnik dobro zavarovan in da so zato resnejše nesreče v njem zelo redke. Rudnik ima tudi zelo dobro usposobljene reševalce za pomoč ob nesrečah v njem.

Rudnik lignita Velenje se razvija, čeprav mora premagovati nekatere težave.

Včasih so rudarji delali vse ročno, danes pa delajo že z mehanizacijo.

Pri rudniku se ukvarjajo tudi z avto-prevozništvom in servisno dejavnostjo za motorna vozila.

Če se pelješ iz Titovega Velenja proti Šoštanju, vidiš gore premoga. Ne morem si misliti, da vse to spravijo na dan rudarji.

Rudarjem in podjetju RLV želim SREČNO!

Darja Pajer, 7. r.

Prispevki iz Osnovne šole bratov Letonje v Smartnem ob Paki

TEŠ v mojih sanjah

To ime je povezano z onesnaževanjem narave in podobnim. Skratka, veliko je stvari, ki zdajšnjim šoštanjskim termoelektrarnam ne govorijo v prid.

V našem kraju, Smartnem ob Paki, se tudi čutijo posledice delovanja TEŠ, vendar se jaz, iskreno rečeno, bolj malo zanimam za te stvari. Nekoč pa se je le zgodilo, da se mi je sanjalo o njih. Takole je bilo!

Zvečer smo po predvajanju vremenske napovedi po televiziji ugotovili, da je bilo čez dan spet v zraku žveplovega dioksida, kolikor si hotel. Kdo je krivec, je bilo jasno. In seveda ni šlo brez debate. Mamica in jaz sva trdili, da bi bilo bolje, če termoelektrarn v Šoštanju ne bi bilo, ati pa nama je seveda takoj rekel, da imava kokože možgane in da stvari ne dojemava realno; da sploh nima va pojma o teh stvareh. Seveda sva tudi medve vedeli, da brez elektrike zdajšnji svet ne bi izhajal; čeprav so se ljudje včasih znašli tudi brez nje, je postala nepogrešljiva. Toda ati je kljub temu predaval dalje, dokler se nismo spravili spat.

Ta večer je bil tako živ, da mi termoelektrarne v Šoštanju še ponoči niso dale miru. Sanjalo se mi je, da je na svetu nekega jutra nastal pravi preplah, ko so iz Jugoslavije oziroma Slovenije, in še natančneje rečeno, iz Šoštanja

njim tudi ljudje. Sedaj poteka delo v rudniku strojno, kar pa še ne preprečuje nesreč in poklicnih obolenj rudarjev. Vendar zaradi posodabljanja rudnika se precej mladih ljudi vpiše v rudarske šole. Zato lahko upamo, da bo rudnik še bolj napredoval. Kajti mladi ljudje so tisti, ki bodo čez nekaj let vodili rudnik, pri tem pa se seveda morali spopadati s težavami in stiskami, kot se morajo sedanji rudniški delavci.

Upajmo, da se bo čas spremenil v prid vsem nam, ki smo še mladi.

Še vedno imam v spominu očeta ob njegovih prihodih z dela v rudniku, ko je imel še premogov prah v koticčkih oči, a nam je kljub vsemu dal vedeti, da je srečen, ker je rudar.

Spominjam se tudi njegovega gesla:

DALEČ POD ZEMLJO
MI VEDNO JE TOPLO,
PRAH V OČEH
IN V SRCU SMEH
DAJETA MI MOČI,
DA RUŠIM PREM OG ČRNI.

sporočili, da je izginila celotna termoelektrarna Šoštanj in z njo še objekti Rudnika lignita Velenja; na mestu, kjer je stala elektrarna, so rasla drevesa. In po tej novici so brž prihiteli strokovnjaki iz vsega sveta s čudnimi napravami in po napornem raziskovanju ugotovili, da se je TEŠ prestavila pod zemljo. Dvajset metrov globoko so se znašli vsi njeni objekti nepoškodovani, in kar je bilo najzanimivejše: elektrarna je delovala. Iz velenjskega rudnika, ki je že prej stal v bližini, je bila pri tem speljana cev in po njej je premog prihajal v elektrarno, odpadki pa so po drugi cevi odhajali v središče Zemlje, kjer so se na veliki vročini razkrojili in uničili.

Nikomur se niti sanjalo ni, kako se je vse to lahko zgodilo; tudi meni ne, ki sem ravno takrat bila na kongresu strokovnjakov, na katerem smo razpravljali o tem svetovnem čudežu. Vendar preden smo na tem kongresu prišli do kakšnega sklepa, je prišla mamica in me zbudila; treba je bilo iti v šolo. Tako torej nikoli nisem izvedela, kaj je bilo s to rečjo.

Treba pa je priznati, da sploh ne bi bilo slabo, če bi se kaj takega res zgodilo; imeli bi elektriko in čisto okolje hkrati. Vendar moramo priznati tudi, da je to teoretično in praktično popolnoma nemogoče. Sanje so pač sanje, resničnost pa je resničnost. In resničnost je na žalost velikokrat kruta, pomagati pa si pri tem nič ne moremo. Termoelektrarne Šoštanj tako ostajajo poglavje zase - nepriljubljene, a tudi nepogrešljive.

Lilijana Jovanović, 8. r.

Alli lahko živimo brez narave ali brez elektrike?

Ob jutrih se najraje zazrem proti visokim planinam na obzorju, saj so najlepše, ko zardijo v jutranjem soncu.

V daljavi se takrat bleščijo skalni vrhovi in zgodnje ptice s svojimi petjem prekinjajo tišino in oznanjajo lepoto dne, ki nastaja. Te znanilke jutra najprej krožijo nad zelenimi pobočji, nato pa poletijo soncu naproti, ki medtem že razlije svoje prve žarke tudi po dolinah. Zdi pa se mi, da sonce z zadržki prileze izza gostih gozdov, raztegnjenih po planotah in rebrih. A ni mi jasno, zakaj se ne veselijo za mano in se ne preda veselju zaradi biserne lepote pod sabo. Iz radovednosti sledim njegovemu zaskrbljenemu pogledu. Seveda! Tudi mene stresa prizor, ko se gosta plast rjavega dima začne valiti neznanokam. Ob tem prizoru pozabim na ptice v jutranjem letu in na žuželke, ki začnajo žužnjati naokoli. Zmrzaj me senca, ki prekrije planine in leže na gozdove in prostrane travnike; morda mi je legla tudi na srce, saj ne čutim več veselja in topline.

Pot v šolo me vodi po gozdu. Z obraza mi izgine nasme, ko vidim uničene drevesne poganjke in posušena drevesa. Kje so nekdanji zeleni drevesni vršički in razkošno grmovje, kam je pobegnilo življenje, se sprašujem. Vem, da je v našem kraju onesnaženost tako velika predvsem zaradi termoelektrarn v Šoštanju. Vem tudi, da brez elektrike in sodobne tehnologije ne znamo več živeti. A mar lahko živimo brez narave?

Helena Kolar, 8. r.

DELO MOJEGA OČETA

Moj očka je rudar. Dela v Titovem Velenju. Vem, da je delo rudarja težko in nevarno, pa še v treh izmenah je. Večkrat se medtem, ko se jaz odpravljam spat, on odpravlja na delo. Vrsto let je delal pri usposabljanju dijakov za poklice kvalificiranega kopača. Precej praktičnega pouka tak učenec opravi na jamskem delovnem mestu. Dobro je učence za ta poklic treba poučiti o pravih in varnih delih in o nevarnostih, ki pretijo človeku v jami. Kajti v jami se pojavljajo človeku škodljivi plini, vanjo lahko vdre voda pa tudi požar lahko nastane v njej.

Učenci za poklice v rudarstvu pri prak-

tičnem pouku spoznavajo tudi vse varnostne naprave in poti za umik delavcev iz jame, kadar je v njej ogroženo njihovo življenje. Navajajo se tudi upravljati jamske stroje.

Takšno delo je moj ati opravljal skoraj petnajst let in bi ga še dlje, a se mu je, žal, pripetila nesreča. Poškodoval si je koleno in zaradi posledic te poškodbe je bil prestavljen k zanj primernejemu drugemu delu.

Želim si, da bi očka uspešno opravljal svoje sedanje delo vse do upokojitve.

Petra Povše, 6. a r.

DP ESO

Najbrž ste kar debelo pogledali ta naslov. A potolažite se; kmalu vam bo jasen.

Kratica DP ESO pomeni: družbeno podjetje Elektrostrojna oprema.

Da, v tem spisu bom govorila o tem podjetju v Šaleški dolini, v katerem je zaposlenih okrog 750 delavcev. Med njimi je tudi moj oče, ki bi ga lahko imenovali tudi živa posredovalnica informacij o ESO, saj se je ob mojem prvem vprašanju o njem vsul iz njega cel plaz besed. Komaj sem jim sledila "s svinčnikom po papirju".

Na vprašanje, s čim se DP ESO sploh ukvarja, mi je odgovoril:

"ESO se ukvarja z montažnimi deli, elektroinstalacijami, nameščanjem naprav in napolnjenjem centralne ogrevanja, telefonske zveze in kabelsko televizijo, instaliranjem strelovodov, klimatskih naprav. Levji delež pa ima pri dejavnosti ESO proizvodnja rudarske opreme. Poleg tega pa v ESO opravljamo krovno-kleparska in izolacijska dela, projektiramo, imamo razvojno in še druge službe. Delamo tudi v tujini. Zadnje čase se zavzemamo tudi za čistejšo okolje in sodelujemo s TE Šoštanj pri projektu odžvepljevanja dimnih plinov."

Torej je ESO zelo razgibano podjetje. Seveda pa se jaz še ne spoznam preveč na podjetja in podjetništvo in zato upam, da se strokovnjaki, ki bodo morda brali ta prispevek, nad njim ne bodo zgražali.

Simona Golčman, 7. a r.

Prispevki iz Osnovne šole Gustav Šilih v Titovem Velenju

JABOLKO NE PADE DALEČ OD DREVEŠA!

Da ta stari pregovor velja tudi v življenju, imam zelo lep primer kar v rodbini. Poklic rudarja se nam namreč v njej pojavlja že v 4. kolenu. Moj pradedek je bil rudar, najprej kot izseljenec v Srbiji, po I. svetovni vojni pa v velenjskem rudniku. Čeprav so tedaj rudarji opravljali vse delo še ročno in delali po 10 do 12 ur na dan, je bil vesel, ko se je njegov sin, moj dedek, odločil za ta poklic.

Še majhna deklica sem bila, ko mi je dedek velikokrat pripovedoval o delu v rudniku. Polnih 42 let je bil rudar. Spominjam se, kako je večkrat dejal, da ima premog zanj tako lep, prijeten in domač vonj kot nekaterim domač, pravkar pečen kruh. Kadar je iz drvarnice prinesel v kuhinjo vedro s premogom, je z njim ravnal res tako nežno in spoštljivo kot jaz z kruhom. Svoje delo in rudnik je znal opisati zelo zanimivo. Predvsem nam je pripovedoval o raznih hudomušnostih, nagajivostih, s katerimi so si rudarji skušali popestriti težko delo. Včasih so komu pojedli malico in v papir, v katero je bila zavita, skrili podgano. V garderobi je marsikateri rudar imel težave z oblačenjem, ker je imel zvezana rokava obleke. Med malico pa so si radi pripovedovali neokusne šale, tako da so marsikateremu novincu odvzeli apetit.

Nikoli pa se niso med sabo žalili in bili so si prijatelji tudi v prostem času izven jame. Dedek je rad poudarjal, da takšno to-

Tina PURNAT: "Dedek je rad poudarjal, da takšno tovarništvo, kot je med rudarji, vidiš le redkokje."

varištvo, kot je med rudarji, vidiš le redkokje.

Da sta se tudi njegova sinova, moja strica, odločila za rudarski poklic, ima po vsej verjetnosti zaslugo prav dedkovo opisovanje dela v rudniku.

Ko je bil moj brat še v osnovni šoli, ga je dedek vprašal, ali bo tudi on rudar. Odgovoril je: "Ne, rudarski kruh je črn in grenak!"

Te besede je namreč slišal od dedkovega prijatelja, ki se je hudo poškodoval v rudniku. Ko pa je končal osnovno šolo, je pozabil na te besede in se tudi on odločil za poklic rudarja.

Jabolko res ne pade daleč od drevesa!

Tina Purnat, 7. c r.

NAŠ RUDNIK

V 3. razredu se pri predmetu spoznavanje narave in družbe učimo tudi o našem rudniku. Zelo podrobno spoznavamo delo v njem, njegov razvoj in težave, s katerimi se morajo ubadati rudarji. Vemo, da je rudnik veliko prispeval za razvoj našega mesta, žal pa nam je, ker z rudarjenjem izginjajo lepe vasi v Šaleški dolini.

Letos smo si ogledali jašek v Novih Prelogah. Ta ogled je bil za nas vse zelo zanimiv, saj si v šoli nismo mogli predstavljati, da so vsi ti prostori tako veliki.

Radi smo poslušali naša vodnika med ogledom Karla Čretnika in Franca Martinška. Obe ma se zelo zahvaljujemo za zelo zanimivo vodenje!

Prilagam vam tudi miselni vzorec, ki smo ga naredili pri obravnavi rudnika učenci brez tovarišičine pomoči.

SREČNO!

Učenci 3. b razreda

EKOLOŠKI PROBLEMI NAŠE DOLINE

Med glavnimi dejavnostmi v naši dolini je pridobivanje energije, kar nam omogoča pridobivanje preмога iz zemlje. To pa nam povzroča velike ekološke probleme: umiranje gozdov in ugreznanje površine ter onesnaževanje reke Pake.

V Krajinskih zasnovah smo prebrali, kakšen naj bi bil zunanji videz naše doline po končanem izkoriščanju zaloga preмога. V njih je navedenih več variant. Imeli naj bi štiri jezera: Škalsko, Velenjako, Družmir-

sko in Šoštanjsko. Če bi pustili, da se vsa ta jezera združijo, bi nastalo jezero, ki bi bilo večje od Bohinjskega jezera. Obsegalo bi 480 ha, to pa je 60 % vse doline. Pod jezersko površino so že sedaj velika polja, pogreznilo pa se bo še polje pri Gaberkah in morebiti tudi polje med Šoštanjem in Topolšico. Kaj nam bodo jezera - na njih si ne moremo pridelovati hrane!

Navedena druga varianta je, da bi dele jezer zasuli s pepelom iz termoelektrarn v Šoštanju, na teh površinah pa bi bili razni športni objekti in polja.

V ekoloških knjigah smo prebrali, da je elektrofiltrski pepel samo malo manj radioaktivnih od sredneradioaktivnih odpadkov iz jedrskih elektrarn. Iz njega nastaja plin radon. Zato mislimo, da bi na deponiji pepela lahko zasadili le gozd. Če bi bile tam rekreacijske površine, bi ljudje vdihavali ta radioaktivni plin in bi lahko zboleli.

Rudniku in šoštanjskim termoelektrarnam predlagamo, da pepel odvažajo v prazne rove pod zemljo. Tako bi se površje tudi manj ugreznilo in ne bi bilo toliko škode.

Ko smo si gledali deponijo pepela ter Velenjsko in Družmirsko jezero, skoraj nismo mogli verjeti, da pod vsem tem ležita vasi Škale in Družmirje.

Ko bomo v naši dolini izkoristili vse zaloge premoga, ne bomo imeli več polj in ne premoga. Sprašujemo se, od česa bodo tedaj mi mladi v Šaleški dolini živeli. Zakaj naši starši ne razmišljajo tudi o naši prihodnosti, saj smo njihovi otroci?!

Ekološka skupina iz 8. c razreda

Prispevki iz Osnovne šole Veljka Vlahoviča v Titovem Velenju

RLV

V šaleškem kraju skrit zaklad, in mnogi pohlepni pridejo semkaj vasovat.

Najprej majhno naselje, nato nekaj večja vas, a na koncu veliko mesto, in tu sem še jaz.

Med drugo svetovno vojno - groza, rudnik naš pesti nerovoja, sabotaže se vrstijo, rudarji komaj kaj spijo.

Res se vsem lahko smilijo, pod težo bremena komaj še dihaajo. Konec druge vojne!

Rudnik poveča svoj donos, drugi mu že niso kos.

Takrat, ko sem se jaz rodila,

vsa dolina je slavila, kupice vina so si nalili, da bi si nazdravili,

saj stoletnica rudnika je bila.

Na zdravje Pesja, Hrastovca in Škal

in vseh naših prostosledov.

Sedaj smo že pri kraju, rudnik bolj izžrpan je.

Vsaj za nekaj let še - upam - bo dovolj premoga za nas vse.

Renata Lamot, 8. c r.

MOJ KAMION

S kamionom jaz potujem, širni svet si ogledujem.

Moj prijatelj kamion je kot velik kameleon.

Prav vseeno mu je,

kje on vozi se:

sneg, puščave, makadam.

To je njemu kar tja v en dan.

A če peljeva se po avtocesti, se večkrat onesvesti.

Takrat rabi na kupe železnih tablet in prijateljski klepet.

Ne zamerim mu preveč,

tudi jeza ni odveč.

Kompleks večvrstnosti ne nazira le ljudi, saj prav zares prijetno ni, če ga fičo prehitijo.

Zardevanja prijatelju res ne dovolim,

zato mu zakričim:

"Prijatelj moj, zavedaj se, svet je tvoji!"

Pritisnem na plin

in z njim po vijugasti cesti oddrvm.

V drobovju kamiona slišim:

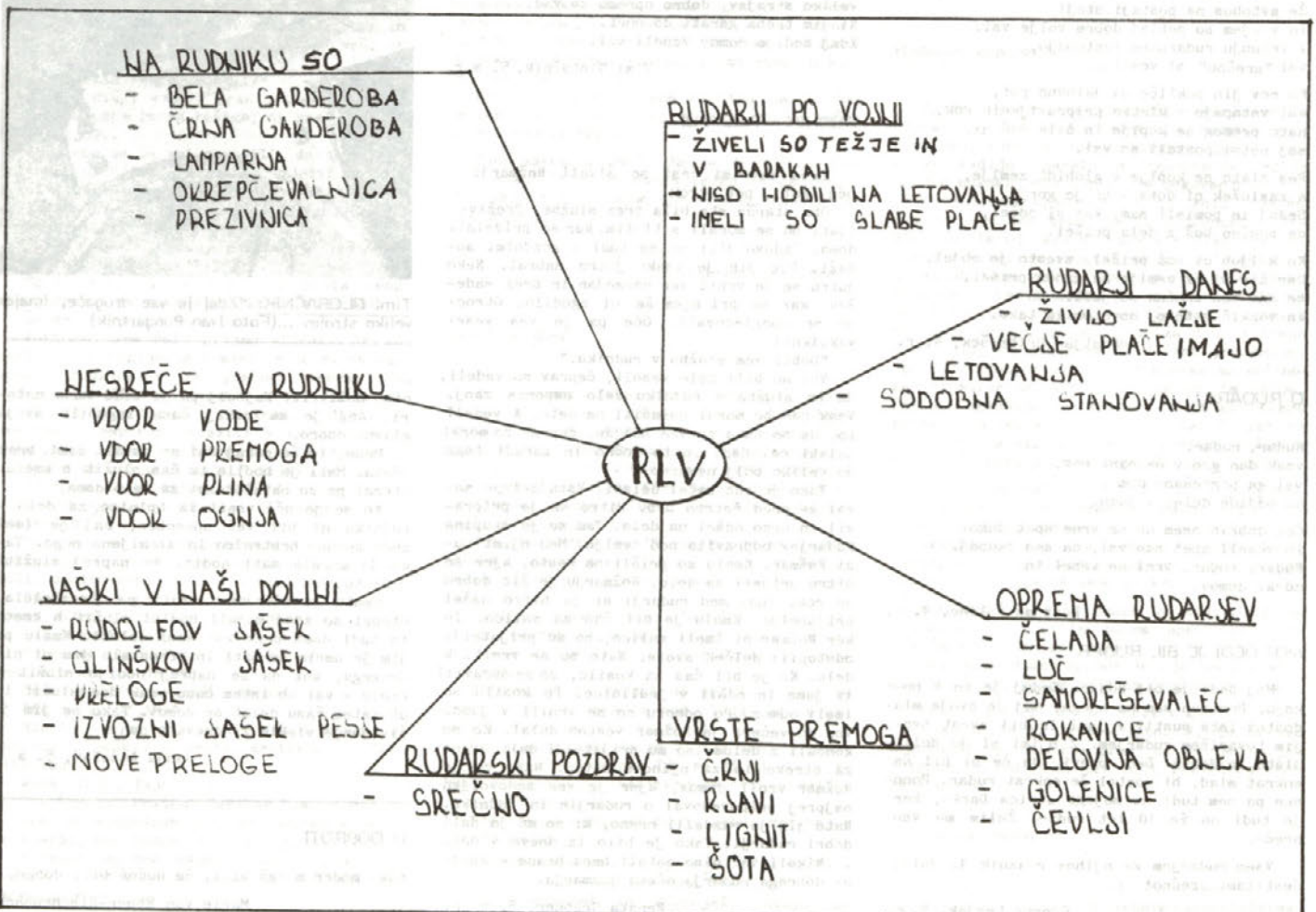
"Ej, saj nisem zabit, grem rajne po velenjski lignit."

Tjaša Hudarín, 6. b r.

RUDNIK - TO JE ...

Rudnik. Kaj je to? To, to. Prav to mislim. Rudnik, seveda. To je globoka, globoka jama v podzemlje. V pravilnični svet škratov in prikazni. Le da teh v rudniku ni. Po rudniških hodnikih vsak dan vrvi na tisoče rudar-

Priloga k prispevku učencev 3. b r. Osnovne šole Gustav Šilih NAŠ RUDNIK

jev in rudarčkov. To so temačni prostori. Nikjer ni niti odseva dnevnih svetlobe. Zato pa imajo rudarji na čeladah luči. Z njimi so osvetljejujejo večno temo. Kot kresnice. Ah, ta premog. To je vsakodnevno breme rudarjev. Kop premog. Kopati, kopati in samo kopati!! Uuh! Ne vem, kako vse to zdržijo. Osem ur na dan! Že ob misli na to me prešineta groza in strah. A za dežjem pride sonce. Razmišljaj...

1. Pridejo v rudnik.
2. Se preoblečejo.
3. Sto misli se jim podi po glavi. Bom zdržal? Kaj bo z mano?

Dvigalo jih pripelje v svet teme. In začno delati. Delajo. Trakovi, polni premoga, drviyo proti termoelektrarnam. Ko premog prispe vanje, ga pametno uporabijo. Česa vsega ni tam! Turbine, generatorji ... Od tam se energija, pridobljena iz premoga, razširja po naših domovih. Iz dneva v dan se sklepa ta krog. Rudarji po jamah že počasi omahujejo. Zunaj pripeka sonce. A oni tega ne čutijo. Oni so v večni temi.

Ko se jim delovni dan izteče, pridejo ven. Pravi črnuhi. Črni od premogovega prahu. Nato kopalnica. Potem domov.

Naše zadovoljstvo, da imamo toploto in elektriko, je njihova zasluga, zasluga rudarjev. Čestitamo rudarjem ob njihovem stanovskem prazniku. SREČNO!

Amela Zečirovič, 6. b. r.

Prispevki iz Osnovne šole XIV. divizije v Titovem Velenju

O RUDARJIH

Ko fantje se od doma odpravljajo, ni mar jim veliko, kam zdaj gredo. Hitro po stezah se zlijejo, za vožnjo v službo zberejo.

Že avtobus na postaji stoji in v njem so potlej dobre volje vsi. V Velenju rudarskem izstopajo, vsi "srečno" si voščijo.

Ko rov jih pokliče na delovno pot, vsi vstopajo v kletko pripravljenih rok, nato premog se koplje in šale več ni, saj potni postali so vsi.

Res zlato se koplje v globini zemlje, a zasluzek ni dota - to je gorje. Sedaj le pomisli sam, kam si odšel, da srečen boš z dela prišel.

Ko k ljub'ci boš prišel, zvesto jo objel, ker živ si iz zemlje še danes prišel, te ona vsa srečna poljubila bo in vsakič s teboj bo storila tako.

Sebastjan Hriberšek, 4. r.

O RUDARJU

Rudar, rudar, vsak dan gre v neznanj rova, vsi ga pogrešamo doma, ko oddide delat v jamo.

Čez dobrih osem ur se vrne spet domov in veseli spet smo vsi, da smo skupaj. Rudar, rudar, vrni se vesel in zdrav domov.

Boštjan Šolinc, 4. r.

MOJ DEDI JE BIL RUDAR

Moj dedi je bil rudar. Sedaj je že v pokoj. Ponošen sem na njega, saj je svoja mladostna leta pustil v jami in bil zvest svojim tovarišem rudarjem. Z njimi si je delil slabo in dobro. Dedi pravi, da če bi bil še enkrat mlad, bi postal še enkrat rudar. Ponošen pa sem tudi na mojega strica Darka, ker je tudi on že 10 let rudar. Želim mu vso srečo.

Vsem rudarjem za njihov praznik 3. julij čestitam. Srečno!

Gregor Lesjak, 4. r.

RUDARJI

Rudarji kopljejo črno zlato globoko pod zemljo. Zato srečno se vračajte domov.

Jožica Stropnik, 4. r.

V rudniku je zelo veliko ljudi. V njem kopljejo premog. Med delom postanejo čisto črni. Zato se morajo po njem tuširati.

Premog uporabljamo za kurjavo in v termoelektrarnah.

Več ljudi kupuje premog ali drva. Na delo in z dela se rudarji vozijo z divgalom. V jami morajo imeti čelado in čevlje in še kup druge osebne opreme. Ko pridejo iz jame, se morajo tudi preobleči.

Željana Duronjič, 4. r.

Prispevki iz Osnovne šole Karel Destovnik-Kajuh v Šoštanju

RUDARJI

Rudarji globoko pod zemljo kopljejo črno zlato. Nekdaj hudo res je bilo, ker vse ročno kopali so.

Včasih zgodila nesreča se je, ker podzemlje se rado zrušilo je. Lačni, pozimi tudi premrazeni domov so prišli. Tudi spati niso mogli veliko noči.

Zdaj vse je drugače, imajo veliko strojev, dobro opremo za vse. Ni jim treba garati do noči. Zdaj hodijo domov veseli vsi.

Timi Globačnik, 5. a. r.

RUDNIK - RUDARJI

Pred davnimi časi so živeli Rožmarji - oče, mati, pet otrok.

Oba starša sta bila brez službe. Preživljati so se morali s tistim, kar so pridelali doma. Zadovoljili so se tudi z gozdnimi sadeži. Oče jih je vsako jutro nabral. Neko jutro se je vrnil ves nasmejan in brez sadežev, kar se pri njem še ni zgodilo. Otroci so se spogledovali. Oče pa je ves vesel vzkliknil:

"Dobil sem službo v rudniku."

Vsi so bili zelo veseli, čeprav so vedeli, da bo služba v rudniku zelo naporna zanj. Vsak dan bo moral pešačiti na delo. A vedeli so, da bo tako za vse boljše, čeprav bo moral delati cel dan, in to ročno in zaradi tega še veliko bolj nevarno.

Tako je oče začel delati. Vstajati je moral že pred četrto uro. Hitro se je pripravil in urno odšel na delo. Tam se je skupina rudarjev odpravila pod zemljo. Med njimi tudi Rožmar. Kmalu so prišli na mesto, kjer so hitro prišli za delo. Rožmarju je šlo dobro od rok. Tudi med rudarji si je hitro našel prijatelje. Kmalu je bil čas za malico. In ker Rožmar ni imeli malice, so mu prijatelji odstopili delček svoje. Nato so se vrnili k delu. Ko je bil čas za kosilo, so se spravili iz jame in odšli v jedilnico. Po kosilu so imeli odmor. Po odmoru so se vrnili v jamo. Vse do večera je Rožmar vestno delal. Ko so končali z delom, so mu prijatelji dali hrano za otroke in za njihovo mater. Nato se je Rožmar vrnil domov, kjer je ves zadovoljen najprej pripovedoval o rudarjih in rudniku. Nato jim je razdelil hrano, ki so mu jo dali dobri rudarji. Tako je bilo iz dneva v dan. ...Nikoli več niso ostali brez hrane - zaradi dobrega rudarja očeta Rožmarja.

Renata Grabner, 5. a. r.

RUDARJEVA DRUŽINA

Že zelo stara ura zjutraj zazvoni. Oče vstane, pa čeprav bi rad še spal. Gre se umiti in najest, nato še reče otrokom in ženi srečno in potem odide na delo v rudnik.

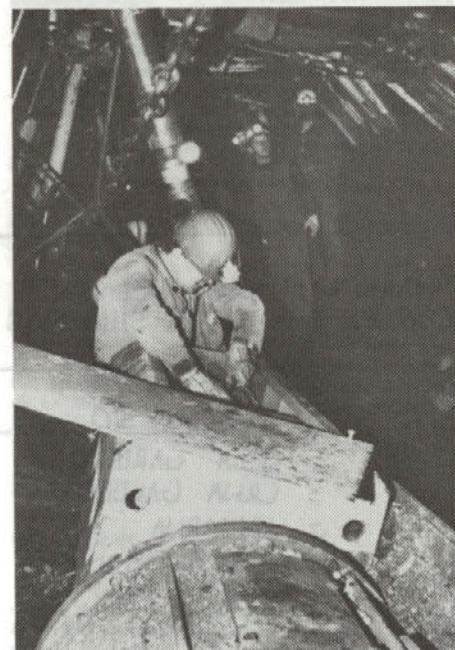
Mati in skupaj z njo vseh šest otrok se prebudi pol ure za očetovim odhodom. Morajo se, ker imajo polne roke dela. Mati kuha, Fine odide na pašo, z njim gresta še Mojca in Tine. Paša ob takih zgodnjih urah ni bila prijetna. A past so morali gnati. Blaž, Tona in Sonja so delali doma.

Očetu se v rudniku tudi ne godi preveč dobro, ker mora kopati premog na roke. Z vsemi močmi dela in čaka, da lahko odide domov.

Če se zgodi v rudniku kakšna nesreča, se v njej sreča ljudem le malokdaj nasmehne. In ko se je ta dan, se tudi ni. Zgoditi pa se je morala ravno očetu: zasul ga je premog.

Ko so ga odkopali, je bil še živ, a tako poškodovan, da so ga takoj morali odpeljati k zdravniku, on pa ga je za dalj časa poslal v bolnico.

Doma so izvedeli za očetovo nesrečo šele zvečer. Vse je hudo pretreslo. Kaj takega še

Timi GLOBAČNIK: "Zdaj je vse drugače, imajo veliko strojev ... (Foto Ivan Pungartnik)"

niso doživeli. Najbolj pa je bilo hudo materi, saj je za nekaj časa izgubila svojo glavno oporo.

Mesec in še nekaj dni so ostali sami, brez očeta. Mati je hodila ta čas služiti h kmetu. Otroci pa so ostali sami za delo doma.

Ko se je oče vrnil iz bolnice, za delo v rudniku ni bil več sposoben, saj je imel poškodovano hrbtenico in zlomljeno nogo. Tako je morala mati hoditi še naprej služiti h kmetu.

Kmalu je oče umrl, mati pa je zbolela. Otroci so zdaj morali hoditi služiti h kmetu in tudi doma prav vse sami delati. Kmalu pa jim je umrla še mati in preostalo jim ni nič drugega, kot da še naprej hodijo služiti h kmetu - vsi ob istem času vsak dan služiti in ob istem času delat še domov. Tako se jim je življenje vleкло iz dneva v dan.

Janja Anželak, 5. a. r.

O DOBROTI

Kako moder moraš biti, če hočeš biti dober.

Marie von Ebner-Eischenbach

Pred objektivom fotoaparata v jami. /Foto Ivan Pungartnik/

Prispevki iz Centra srednjih šol Titovo Velenje

DP v NOP,
ali v prevodu,
delovna praksa
v Novih Prelogah

Oh, kako krasno je bilo, ko je kazalec zadržal proti pol deseti in je tarnajoči želedec vedel, da ga ne bom razočaral.

Malica!

Vtipkam SAVE v računalnik in plastična škatla veselo zapre; disketo v ovitek, po stopnicah z vrha stavbe v klet - že na hodniku je jasno, da bo pasulj - skozi vrata v jedilnico - res je pasulj - v vrsto, ki prav po položje leze naprej... In potem tista glomazna zajemalka ... "Pasulj ali kisló juho?" "Pasulj!"... ki se potopi v ogromni lonec in prileze na vrh in se prelije v skodelico. Še kruh in žlica...

Počasi prikoplajo še drugi, ki so v NOP na delovni praksi: Tonkli, Urša, Katarina, Katja pa še ena Urša... Tako se nas pet ali šest sošolcev nagnete okoli mizice. Najprej jemo. In smo tiho. Potem spet jemo in malo govorimo. Potem skoraj nič več ne jemo...

"Kaj delaš danes, Tonkli?"

"Eh, v dimni komori prah brišem!" Čvekamo na vsa usta in se režimo, da nas po strani gledajo...

Zdaj smo se že vsi navadili, da obšentih prizeh na "ših" in nekako zdržiš do malice. Povsed nas je polno - v skladišču, v knjižnici, v delavnicah, po pisarnah...

"Kje si ti?" počkili vame Katja.

"Prav na vrhu desno, predzadnja vrata na levo - hidrogeološka..."

To že vem, da je Urša tri vrata pred mano, drugih pa tako ali tako ne bi našel. Še danes pa še en teden.

Prvi dan sem bolj pisano gledal. Pa so imeli vsi potrpljenje z mano in so mi razkazovali zemljevide in prečne prereze in vzdolžne profile in jamske karte. Potem so me zasuli s podatki o vrtnah... Tiste 3 centimetre papirja spraviti v računalnik z enim samim prstom - ni čudno, da mi je otekel!

"Mene pa učijo tipkati," izjavi Urša.

"Aja, a tolik cajta maš? A ti še niso dali kaj pametnega za delat?" rečem v naši latovščini.

"Ja, sej še sami skor nimajo kaj delat..." dobim nazaj, pa se spet režimo. Še malo o šoli, počitnicah pa spet v pisarno!

Spet računalnik, spet zelena mapa z vrtnami: šifra, kota krovnine, debelina sloja ... za zehat!

Potem me kliče Tonkli po telefonu. Pob pa res nima kaj za delat!

"A mi prideš razložiti odvede?"

"Ne nori, DELAM!"

Mislil, da mi je postalo rahlo vroče. A lahko... počkili proti mentorju... "Ni problema!"

Aaaa, fajn, fajn...

"Ja, Tonkli, pridem, čakaj me tam, a veš..."

Spet po stopnicah dol, po hodniku v drugo stavbo, med knape. A tamle je...

Privleče me med nekakšne omare in se razkomoti na stolu med razdrtimi aparati in razmetanim orodjem.

"Vse sn že naredu, pa nimam kaj delat!"

"Mhm ..."

"Sam mi tud odvodi ne grejo..."

Saj ni čudno, če je pa cela miza prepleljena s takimi in drugačnimi pomanjkljivo obledenimi gospodičnami...

"Mhm ... Pravzaprav tud j's dans nimam kej prevec pojma o odvodih..." izdavam. Le zakaj se mi reži?

Res jebilo O.K. tistih 14 dni. Vse mogoče spoznaš - novi ljudje, novi nazori, ideje, načini dela, aparature za meritve, teren v dežju, problematika pri načrtovanju odkopa, kavica dvakrat na dan, obvezen humor v pisarni, "nujni sestane", pica, ko je šef dobil otrnoka... Malo se ubadaš z računalnikom...

Vsaj medlo se mi je zasvetlikalo, kako ogromna in kompleksna celota je rudnik.

Še srečno sem se navadil pozdravljati... SREČNO!

Rok Poles, 2. letnik
naravoslovno-matematične usmeritve

VTIS O RUDNIKU

Rudarstvo je našlo svoj prostor tudi v muzeju na velenjskem gradu. Tam je prikazan način pridobivanja premoga nekoč.

Ko prideš na grad, opaziš rudarski simbol nad velikimi vrati, in ko stojiš zunaj, si ne moreš niti misliti, kaj se skriva za njimi. Vsakdo bi si mislil, da se tam le fotografije in modeli ter skice. A ko odpreš vrata, vidiš, da si v veliki zmoti.

Najprej vidiš strme in ozke stopnice, ki vodijo v globino in jih bežno osvetljuje trepetajoča luč. Po spustu v globino pa te spreleti, saj spodaj naletiš na rudnik, ki je navidez takšen kot prvi.

Ko po enem izmed rovov v tem rudniku greš naprej po temi prsti osvetljenemu delu, prideš na križišče več rovov in z njega v daljavi opaziš vrsto vagonov, ki so se uporabljali za prevoz premoga. Na nadaljnji poti v polmrazu lahko okrog sebe opazuješ leseno jamsko podporje. Potem prideš v del rova, kjer vidiš jamski telefon in sireno, s katero so nekoč v rudniku naznanjali začetek in konec razstreljevanja.

Nutri v tem muzejskem rudniku pa je še veliko drugih stvari, ki ti dajo vtis, kakšen je bil rudnik nekoč.

Tako zares spoznaš, da je delo rudarjev bilo nekoč in je še danes težko in da zato, ker tako delo vztrajno opravljajo, zaslužijo vse priznanje.

Igor Mohor,

3. b r. elektro usmeritve

PRVIČ V JAMI

Jama. Temna. Suha. Mokra. Nerazložljiva. Ni luči sonca ne prostosti. Počutim se utegnjenega, neovobodnega. Ujet med plastmi lignita, kamenja. Nevarnost na vsakem koraku.

S tesnobo v srcu hodiš po rovih, zavarovanih, vendar se kljub temu ne počutiš, da si na varnem. Naglavna luč slabo sveti. Občutek imaš, da si neznan.

Tesnoba v srcu se ti stopnjuje na vsakem koraku. Gledaš okoli sebe, hodiš in hodiš. Vidiš in občutiš prah, osvetljen s snopom luči.

Tišina ti para ušesa. Hodiš po področju, ki se enkrat vzpenja, enkrat pada. Noge, obtežene s težkimi čevlji, ne občutijo ničesar več.

Prepih, ki te zmrazi do kosti, ti nasuje prahu v oči, v usta, v nos. Voda, ki počasi kaplja s stropa, ti nazira živce.

Kmalu ugotoviš, da so v jami tudi nepovabljeni bitja: podgane. Zdi se ti, da te njihove rdečkasto se svetlikaajoče oči spremljajo na vsakem koraku.

Neprestano opazuješ okoli sebe, mežikajoč zaradi prahu.

Posmehovanje starih rudarjev ti še zmanjša že take in tako omajano samozavest.

Molče opazuješ in opazuješ. Počasi se

privadiš in nazadnje ni tako hudo, kakor je bilo na začetku.

Marko Ocvirk,

3. b r. elektro usmeritve

RUDAR

Spušča se v globino, temno kot noč, in le majhna lučka mu v njej sveti na pot.

Nevarnost na vsakem koraku, ob vsakem trenutku.

Takšna je rudarjeva usoda.

Sedem v avto in oče odpelje. Na obisk gremo. Na obisk k stricu rudarju. Pot nas vodi nedaleč od doma v hrib. Ustavimo se pred staro hišo. Okrog nje se podijo otroci; majhni, navihani. Pospremijo nas noter in potem zasilih kratko opozorilo:

"Pssst, ati spi!"

Stopim v dnevno sobo. V njej leži. Veke ima rahlo zaprte. Roke mirno ležijo ob telesu. Tiho diha v snu. Le nosnici mu v presledkih trzata.

Ustrašim se, ko se mu odpro veke in se izza njih pokažejo globoke oči, zrcalo duševnih globin. In te oči me priznajo pogledajo. Potem se postava zgane, vstane z ležišča, odide skozi vrata in se kmalu vrne s kozarcem soka zame.

Ko primem za kozarec, ki ga drži mišičasta stričeva roka, s kožo na dlani kot podplat, nekaj v meni zatrepeta in oglasi se obudovaje.

Popoldne mine v trenutku.

Gledam strica, kako se igra s svojimi majhnimi otroki, in v njegovem smehu med igro spoznavam, koliko nežnosti se skriva pod trdo skorjo njegove zunanosti.

Odhajamo. Ob toplem stisku stričeve roke in potem besedah "Pridite še kaj naokoli!" mi v srcu zaigra nenavadna radost in iz ust mi samo od sebe privre: "Seveda."

Boštjan Rozman,

3. letnik računalništva

Rudarjev vsakdan

Zgodnje jutro. Najzgodnejši rudarji se že odpravljajo na delo. Kasneje, v rudniku - v prostoru, kjer čakajo na odhod v jamo - nekateri kadijo cigareto za cigareto in večina se jih nekako brez zanimanja pogovarja.

Ko jih tako opazuješ, se ti zdi, da se pogovarjajo med seboj le iz vpludnosti. Pogled pa jim od časa do časa kar živo preleti napis srečno. Tolikokrat so ga že videli, a se kljub temu nekaj zgane v njihovih srcih ob njem. Potem zapiska. To je znak, da je napočil čas za odhod v jamo. Še zadnji pogled na napis srečno in nato drug za drugim gredo k dvigalu, da jih popelje v črno podzemlje. Spodaj, v njem, po izstopu iz kletke se večina vsi molče odpravijo vsak za svojim delom. Stroji oglušajoče brnijo. Srečuješ temne postave, s pogledi uprtimi v tla. Počasi se bliža čas za malico. Rudarji postanejo živahnejši. Še malo potrpi, samo še malo. Zdaj!

Čas, ko so malicali, je že zdavnaj za njimi, ko spet zabrni jamsko dvigalo in jih začne voziti na površje.

Svetloba! To so za nekatere prvi sončni žarki, ki so jih videli ta dan. Na usta se jim zato kar sam od sebe prikraše smeh.

Njihovega dela za danes je konec. Le še slačenje, kopanje in potem spet oblačenje jih čaka in nato pot domov.

Med potjo domov mogoče še kje kakšna steklenica piva, potem pa doma družina in dom.

Tako jim teče čas iz dneva v dan, iz meseca v mesec in iz leta v leto. Ni to preveč monotono? Ne! Rudarji pravijo, da je boljši dolgčas, saj dogodek pri njih prevečkrat pomeni nesrečo.

Srečno, rudarji!

Ciril Detečnik,

3. letnik računalništva

NAŠA BRESKEV

Na vrtu za hišo imamo doma breskev. Že kar pomnim, mi daje plodove in me s svojo senco hladi.

Leta in leta je bila zelena, dišeča, vsako leto enkrat v cvetju - dokler... Dokler je ni počasi, a vztrajno, začel napadati virus, imenovan vpliv termoelektrarn.

Tako je naša breskev, ki ima polovico krošnje pod streho in polovico na prostem, iz dneva v dan bolj žalostna. Listi, ki jih varuje streha, so zeleni, sijoči in še vedno polni življenja, listi, ki so na prostem in izpostavljeni dežju in smrtonosnim snovem v njem, pa so rjavi, nagubani. Ta del naše breskve tudi ne rodi več.

Kot vsakemu prebivalcu Šaleške doline se tudi meni poraja vprašanje, kaj bo z nami, kaj bo z ljudmi, živalmi in rastlinami. Vsi odgovorni se obnašajo neodgovorno, kot da je strup, ki nas obdaja, nekaj normalnega, vsakdanjega.

Kdo me bo prepračil, da onesnaženo okolje na ljudi ne vpliva?

Pridite, pogledjte našo breskev! Pogledjte številne gozdove, ki nimajo nič strehe nad sabo.

Žalostno je videti mlada drevesa, ko umirajo po nekaj letih življenja.

In kako je z ljudmi?

Res je, da živimo v hišah in smo tako na boljšem kot uboge, nemočne rastline. Ampak če drevo propade po štirih, petih letih življenja, kolikšna naj bo potem življenjska doba človeka? Morda 30 ali celo 40 let, kdo bi vedel?!

Sedaj sem star 17 let, in že ob misli, da bi čez dvajset let moral umreti, me spreleti srh!

Kako lepo sem sanjaril in načrtoval svoje življenje, videl sebe, svojo družino, otroke...

Tudi sedaj vnaprej vidim sebe s svojimi otroki. Ampak kakšen sem?

Poglejte mojo breskev in tudi vas bo spreletel srh!

Matjaž Vrečar,

3. letnik računalništva

Življenje rudarjev nekoč in danes

Življenje rudarjev je bilo nekoč veliko bolj težko, kot je danes. Rudniška naselja so bila puste kolonije in rudarji v njih vezani na delo skoraj dan in noč. Tudi njihov zaslužek je bil slab. Z njim so težko preživljali svoje številne otroke.

Prvemu otroku v rudarski družini je mati vsa srečna uspavanka pela, sedmi je bil od očeta preklet, saj več ko je bilo v družini otrok, večja je bila revščina, ki jo je pestila.

Rudarji so v takih razmerah z mržnjo hodili na delo v rudnik in mislili le na boljše čase. Tudi zato, ker je bilo njihovo delo zelo naporno, saj so v glavnem delali še ročno. Poleg tega pa je bilo njihovo delo tudi zelo nevarno. Kajti varstvo pri delu je bilo še v povojih. Nič koliko hudih nesreč se je zato pripetilo v rudnikih in redčilo rudarske vrste, družine smrtne ponesrečenih rudarjev pa spravljal v obup in bedo.

Rudarji so se zaradi takšnega dela in življenja kaj radi vdajali tudi pijančiči, doma pa so potem padali udarci po

otročih in njihovih materah.

Tudi danes delovne in življenjske razmere rudarjev niso idealne, so pa neprimerno boljše, saj je tehnologija rudarjenja tako napredovala, da ročnega dela v modernejših rudnikih skoraj ni več. Pa tudi socialne razmere rudarjev so se v razvitejših delih sveta korenito izboljšale. Vendar kljub vsemu je delo rudarjev še vedno trdo in nevarno. Zato srečno, rudarji!

Melita Kovač,

3. letnik računalništva

RESNIČNOST

Vedno bolj se zavedamo, kako je za nas pomembna čista in zdrava narava. Kar so narobe storili naši predniki, moramo popraviti mi. Sploh pa se mora človek prilagoditi naravi in ne ona njemu. Zdaj se po vsem svetu veliko govori o ekologiji. Vse več strokovnjakov in drugih ljudi se zaveda, kako je narava oskrunjena in kako propada. Marsikje je bilo naravno okolje še nedavno zeleno, sedaj pa je rjavo, požgano, brez življenja. In če je bil nekoč velikokjake živalski svet številen in zdrav, je zdaj zaradi surovih posegov v okolje reven. Nekoč čiste in zdrave reke postajajo kalne in strupene. In kdo je za vse to kriv? Človek!

Ljudje smo mislili, da si bomo izboljšali življenje z graditvijo številnih tovarn, elektrarn, rudniških in drugih obratov, pa smo spravili iz ravnotežja svoje naravno okolje.

Na žalost še danes rastejo industrijski obrati z velikimi dimniki, ki bruhajo v ozračje strupene dimne pline. Tudi vodam se ne godi bolje, saj še naprej poteka graditev hidroelektrarn in drugih proizvodnih objektov, ki še dokaj bistre reke, potoke in jezera spreminjajo v mrtvo vodovje.

Tudi industrijska izgradnja velikih strnjenih naselij je opravila svoje. Marsikje, kjer je nekoč bila zelena trava, žitno polje ali gozd, je zdaj sivi beton.

Pa avtomobilizem - koliko prispeva k onesnaženosti okolja z izpušnimi plini in kuničevanju kmetijskih zemljišč z gradnjo vedno širših in daljših avtomobilskih cest!

Kaj nam je sploh tako opevana industrija prinesla dobrega?

Nekaj že, kar je pomembno za naše življenje. A če bi bili previdni in bi se že prej lotili akcij za varstvo našega naravnega okolja, bi lahko še boljše in bolj bogato živeli.

Zdaj se na veliko trudimo, da bi sanirali naravno okolje, in s tem smo že naredili prvi, odločilni korak za to. Naši zanamci nam bodo hvaležni za vse, kar bomo dobrega storili za varstveno naravo.

Tudi v velenjski kotlini smo naredili pomembne korake za sanacijo naravnega okolja. Glavni vir onesnaževanja naravnega okolja pri nas je energetika.

Na našem področju nam zbuja strah predvsem podatki o dnevni koncentraciji SO₂ v zraku.

Pričakujemo, da bodo v šoštanjskih termoelektrarnah storili vse, da bodo svoje dejavnost ekološko sanirali.

Reka Paka, ki je naša glavna vodna žila, pa je tudi le do Šaleka še kolikor toliko čista, naprej pa teče umazana od odplak. Torej imamo dolg do narave tudi pri reki Paki.

Skratka, resničnost, ki zadeva naše naravno okolje, nas zelo obremenjuje in zavezuje.

Peter Retko,

3.letnik računalništva

Še prispevek enega naših štipendistov visokošolcev

REK Franc Leskošek-Luka je zame sedaj, ko prehajamo na tržno gospodarstvo, edina in najboljša organizacijska rešitev za domala vse dele, ki jih združuje oziroma jih je združeval. Saj če pride do krize v enem od delov take organizacijske tvorbe, se problemi v njem lahko časovno rešujejo ob pomoči preostalih delov.

Mislím, da je REK kot celota sposoben zapolniti marsikatero vrzel v gospodarstvu in gospodarjenju velenjske občine.

Na delo v REK se vozi nešteto ljudi iz drugih občin. In prav je, da je tako. A vendar se bomo morali domačini vprašati, kako bomo v prihodnje živeli, če se bo industrija v občini Velenje še širila tudi zato, da bi zaposlila čimveč ljudi iz sosednjih občin.

Ali bi z razširitvijo rudnika, recimo, mesto Titovo Velenje lahko ostalo še tako urejeno, kot je sedaj, brez prisilnih izselitev?

Če se ozrem po gozdovih, ki obdajajo Šaleško dolino, vidim poceni vir energije tudi v tem, kar bi dobili, če bi redno čistili gozdove. S tem mislim na vir energije za vse privatne hiše, ki nimajo možnosti priključitve na komunalni toplotni sistem.

Če bi bil nakup te surovine organiziran tako, kot je za premog, in cena zanjo zmerna, dosegljiva, bi lahko za nekaj let spremenili način kurjenja takih hiš.

Dejavnost ESO pa se mora prilagoditi tržnim zahtevam. Njen predmet morajo biti le vrste izdelkov in storitev, ki jih tržišče potrebuje. Torej mora to podjetje delo in obračanje denarnih sredstev kar najbolje usklajevati s povpraševanjem po izdelkih in storitvah, ki jih ima v programu svoje dejavnosti.

Kot štipendist dela REK zrem v prihodnost optimistično, saj upam, da bodo dobri in izkušeni delavci mojega podjetja štipenditorja nam mladih pomagali reševati probleme.

Boris BRINOVŠEK,

študent I. letnika strojništva pri VTO Strojništvo, Maribor - oddelek Celje

CIVILIZACIJA

Naša civilizacija je še vedno v prehodnem stadiju; nič več žival - ker je ne vodi več samo instinkt; še ne človek - ker je še ne vodi razum.

T. DREISER

Zelo nejasna je meja med civiliziranimi in primitivnimi narodi. Če nosiš v nosu medeninat obroček, te imajo za divjaka, če pa dva taka obročka obesiš na ušesa, si civiliziran.

M. Morgan

Zdi se mi, da civilizacija bolj zna izpopolnjevati napake, kot pa kreposti.

E. THIAUDIÈRE

ODŠLI SO V POKOJ

Andrej MANDELČ,
upokojen 10. maja

Rojen je bil 14. novembra 1952 v Celju.

Od 9. decembra 1981 je neprekinjeno delal v Sipaku. Zaposlil se je kot kvalificirani orodjar v obratu Sipaka Kovinski izdelki in galanterija. Leta 1986 je bil premeščen v strokovne službe Sipaka in delal v njih do upokojitve.

Branko BIRSA,
upokojen 15. maja

Rojen je bil 27. julija 1925 v Škofljici pri Ljubljani. Poročen z Eleonoro, rojeno Lorber.

Od 7. marca 1980 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot diplomirani inženir gradbeništva v skupnih službah rudnika in delal v njih kot vodja gradbenih investicijskih del do upokojitve. Dejaven je bil tudi v povojni udarniški izgradnji, pri civilni zaščiti in pri samoupravi krajevne skupnosti Titovo Velenje-desni breg.

Je dobitnik reda III. stopnje za vojaške zasluge.

Med II. svetovno vojno je bil najprej zaprt v Starem piskru v Celju, nato izseljen na Hrvaško, od julija 1944 do konca vojne pa aktivni udeleženelec NOV.

Ivan STROPNIK,
upokojen 15. maja

Rojen je bil 9. oktobra 1941 v Velenju. Poročen z Alojzijo, rojeno Maver.

Od 20. avgusta 1963 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi službenja vojaškega roka pa že od leta 1960. Leta 1963 se je zaposlil kot kvalificirani kovač pri jamski mehanizaciji in delal pri njej do upokojitve. Leta 1966 je opravil izpit za ključavničarja za montaže in dežurstva na odkopih in pri pripravah v jami. Sodeloval je tudi pri udarniških delovnih akcijah.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Boris DOLANC,
upokojen 17. maja

Rojen je bil 24. decembra 1929 v Hrastniku. Poročen z Marijo, rojeno Funkl.

Od 2. avgusta 1982 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot diplomirani inženir rudarstva v delovni skupnosti skupnih služb rudnika in delal v njej kot vodja investicijske službe do upokojitve.

Veliko je sodeloval tudi pri udarniških delovnih akcijah širšega družbenega pomena.

Alojz GRUDEN,
upokojen 18. maja

Rojen je bil 1. maja 1944 v Gaselzdorfu v Avstriji. Poročen z Jasno, rojeno Ojsteršek.

Od 6. julija 1981 je neprekinjeno delal v organizacijah našega kombinata, prej pa že (v začetku kot polkvalificirani in nato kot kvalificirani kopač v RLV) v letih 1963-1964 in 1966. Leta 1981 se je zaposlil kot varnostnik v delovni skupnosti Zavarovanje, kjer je delal do upokojitve. Dejaven je bil tudi pri udarniški izgradnji Velenja in samoupravnih organih.

Anton ROJTEN,
upokojen 22. maja

Rojen je bil 4. januarja 1939 v Gornjem gradu. Poročen z Pavlo, rojeno Petre.

Od 15. februarja 1962 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot kvalificirani kovač pri jamski mehanizaciji in delal pri njej do upokojitve.

Leta 1966 je opravil izpit za kvalificiranega ključavničarja za montaže in dežurstva na odkopih in pri pripravah v jami.

Sodeloval je tudi pri udarniški izgradnji Velenja.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Pavel AZBER,
upokojen 22. maja

Rojen je bil 12. marca 1929 v Trbovljah. Poročen z Marijo, rojeno Polh.

Od 1. julija 1964 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot diplomirani inženir rudarstva v jamski gradbeni skupini in potem do upokojitve delal kot vodja Jamskih gradenj. Dejaven je bil tudi v samoupravnih organih, družbenopolitičnih organizacijah, precej pa tudi pri inovacijski dejavnosti in pri velenjski občinski raziskovalni skupnosti.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV ter medalje za slug za narod.

Od avgusta 1944 do maja 1945 je bil aktivni udeleženelec NOV.

Franjo BUJAN,
upokojen 29. maja

Rojen je bil 3. julija 1932 v Mačkovcih pri Čakovcu na Hrvaškem. Poročen z Rozalijo, rojeno Hliš.

Od 7. oktobra 1954 je neprekinjeno delal v zunanjih obratih RLV; vrsto let do upokojitve kot vodstveni delavec v lesnem obratu.

Leta 1973 je opravil izpit za delovodjo lesne stroke in leta 1978 še izpit iz varstva pri delu.

Izredno dejaven je bil tudi v samoupravnih organih in družbenopolitičnih organizacijah.

Veliko je sodeloval tudi pri udarniški izgradnji Velenja.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV, medalje dela, reda dela s srebrnim vencem, dveh zlatih značk za udarniško delo, priznanja našega kombinata za aktivnost pri delavskem športu in še drugih priznanj.

Martin BRUNŠEK,
upokojen 29. maja

Rojen je bil 29. decembra 1937 v Andražu pri Žalcu. Poročen z Jožico, rojeno Jevnišek.

Od 9. oktobra 1961 je neprekinjeno delal v RLV. Zaposlil se je kot nekvalificiran kopač pri jamskem transportu in delal pri njem do upokojitve; nazadnje kot skupinovodja pri transportu materiala. Leta 1975 je opravil izpit za kvalificiranega kopača in leta 1980 še izpit za strojnika jamskih akumulatorskih lokomotiv. Aktivni je bil tudi v samoupravnih organih in pri sindikatu.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Janez KOBALÉ,
upokojen 30. maja

Rojen je bil 16. maja 1943 v Kraberku pri Slovenskih Konjicah. Poročen z Antonijo, rojeno Pavlinc.

Od 18. septembra 1964 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaškega roka pa že od leta 1960.

Zaposlil se je kot nekvalificiran kopač v Jami vzhod, potem pa je do upokojitve delal v Jamskem transportu pri popraviljanju ločnega jeklenega podporja. Med zaposlitvijo v RLV je opravil izpit za polkvalificiranega kopača in izpit za strežnika pri jamskih hidravličnih stiskalnicah.

Precej je sodeloval tudi pri udarniški izgradnji objektov v Velenju in okolici.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Anton MURŠIČ,
upokojen 4. junija

Rojen je bil 9. aprila 1944 v Ključarovcih pri Ljutomeru. Poročen z Betko, rojeno Preložnik.

Od 22. marca 1965 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaškega roka pa že od leta 1959.

Leta 1965 se je zaposlil kot nekvalificiran kopač v Jami vzhod. Leta 1975 je bil premeščen k jamskemu transportu in delal pri njem do upokojitve. Leta 1967 je opravil izpit za polkvalificiranega kopača, leta 1970 za kvalificiranega kopača in leta 1976 še za rudarskega nadzornika. Precej dejaven je bil tudi pri udarniški izgradnji Velenja in v samoupravnih organih.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Edvard FERENČAK,
upokojen 8. junija

Rojen je bil 27. julija 1936 v Novem mestu. Poročen z Mimico, rojeno Klakočer.

Od 8. septembra 1959 je neprekinjeno delal v RLV, s prekinitvijo zaradi služenja vojaškega roka pa že od leta 1953.

Leta 1959 se je zaposlil kot visoko kvalificirani strojni ključavničar pri jamski mehanizaciji in delal pri njej do upokojitve.

Leta 1965 je opravil dopolnilni izpit za jamskega nadzornika strojne stroke. Veliko je sodeloval tudi pri udarniški izgradnji Velenja.

Nagrajen in dobitnik diplome za vestno in vztrajno delo v RLV ter medalje zaslug za narod.

Dragica OŠTIR,
upokojena 28. junija

Rojena je bila 27. februarja 1932 v Ljubljani.

Mati dveh otrok; leta 1954 rojenega Stojana in leta 1963 rojene Lidije.

Od 1. januarja 1967 in vse do upokojitve je - po poklicu rudarska tehnica - neprekinjeno delala pri RLV; med drugim kot blagajničarka v stanovanjski delovni enoti, fakturistka, delavka pri tehnični dokumentaciji; vodja obračunov osebnih dohodkov in nazadnje kot delavka pri tehnično plansko-analitskih delih v proizvodnem sektorju skupnih služb rudnika.

Veliko je sodelovala tudi pri udarniških delovnih akcijah; v Ljubljani, Grosupljem in Velenju.

Nagrajena in dobitnica diplome za vestno in vztrajno delo v RLV.

Pripravila Suzana ZUPAN

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujemo sodelavcem v skupnih službah RLV za obdaritev in prirejeno čudovito poslovilno popoldne ob najinem odhodu v pokoj.

Srečno!
Boris Dolanc
in Branko Birsa

Oglasa

Prodaj:

- družinski šotor za 4 osebe s predelki - za 2 spalnici in predprostor z baldahinom - za 4 000 dinarjev,
- mali hladilnik za kampiranje - za 1 700 dinarjev.

INFORMACIJE: dopoldne po telefonu (063) 855-231, interna številka 205, in popoldne po telefonu (063) 858-491.

Ugodno prodaj mikrovalovno pečico, staro eno leto.

INFORMACIJE: dopoldne po telefonu (063) 855-231, interna številka 408.

S plakata Ribiške družine Titovo Velenje

Naša ribiška družina organizira
NOČNI LOV NA NAJTEŽJO RIBO

JULIJ
28. od 20.00 - 23.00

AVGUST
11. od 19.30 - 22.30
25. od 19.00 - 22.00

SEPTEMBER
15. od 18.00 - 21.00 : razglasitev
zmagovalca

Startnino je treba plačati ob vpisu.
Malica je všteta v startnino.

Uvrščeni na 1., 2. in 3. mesto bodo nagrajeni.

Nagrajeni bodo tudi najboljši po skupni teži ulovljenih rib na vseh tekmovanjih v letu 1990, ki jih je organizirala naša ribiška družina, in to z dovolilnico za

ribolov na območju naše ribiške družine za celo leto 1991.

Vabimo vas k sodelovanju!

Srečno!

ZA MALO SMEHA

Stanko je prvič pri svojem dekletu. Ker bi se rad pred njo postavil, ji reče:

"Veš, jaz znam misli brati!"

"Takooo! Zakaj pa potem že dve uri sediš kot štor na stolu?"

Na meteorološki postaji zvonijo telefon.

"Halo, je tam glavni meteorolog? Bi lahko pri vas naročil, da naj bo v nedeljo lepo vreme?"

"Seveda! Za koliko oseb?"

Zdravnik za otroke je odšel na kosilo. Na vrata ordinacije pa je obesil obvestilo:

"SEL SEM NA KOSILO. VLNEM SE OB TLEH!"

Obvestilo Ljubljanske banke - Splošne banke Velenje, d. d.

Za opravljene storitve naše banke je po njenem tarifnem pravilniku treba plačati nadomestilo v tehle zneskih:

1. Dinarsko poslovanje

1.1. Vplačila občanov, društev in civilno pravnih oseb s splošno položnico ali virmanskim nalogov na žiro račun pravnih oseb	1 % od vrednosti ali:
najmanj 2,00 din
največ 100,00 din
1.2. Vnovčevanje čekov tekočega računa in izplačevanje iz dinarskih hranilnih knjižic bank izven sistema Ljubljanske banke in hranilno kreditnih služb	3 % od zneska vnovčenega čeka oziroma od izplačila iz dinarske hranilne knjižice
1.3. Preklic veljavnosti dinarske hranilne knjižice in preklic čekovne kartice	50,00 din

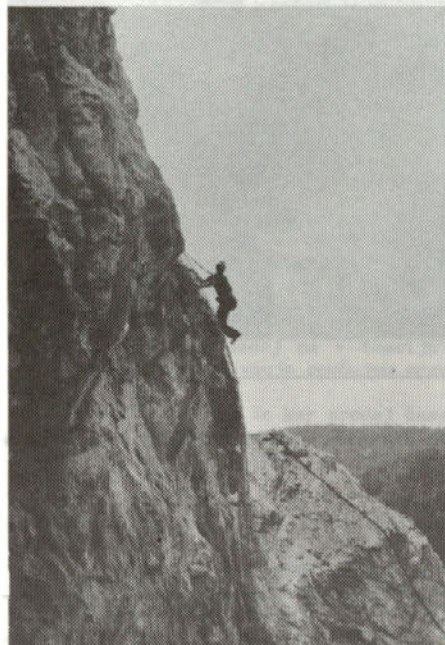
Menjalniško poslovanje

2.1. Odkup efektivnih valut, čekov in kreditnih pisem	1,5 % od dinarske protivrednosti
2.2. Prodaja efektivnih valut občanom in civilno pravnim osebam	1 % od dinarske protivrednosti
2.3. Prevzem bankovcev, čekov in drugih vrednostnih papirjev od občanov v inkaso	50,00 din ob prevzemu

Devizno poslovanje po deviznih vlogah

3.1. Izplačilo efektive, izdajanje potniških čekovnih kartic in EC - v roku do 15 dni od dneva vplačila, če na računu ali knjižici ni bilo predhodnega kritja	1 % od vrednosti ali:
najmanj 10,00 din
največ 1.000,00 din
3.2. Devizna nakazila v državi in v tujino	1 % vr. ali min. 50 din
3.3. Konverzija valut z namenom izplačila v efektivni na željo stranke	5 % od vrednosti ali najmanj 20,00 din
3.4. Preklic veljavnosti devizne hranilne knjižice	50,00 din

Po novi cesti na Paški Kozjak

O gornji sliki bi lahko sklepali, da je iz alpinističnega sveta, da je posneta nekje v planinah. Pa ni. Na njej je eden od zaposlenih delavcev v peskolomu RLV - Izobraževanje v Paki med nameščanjem jeklenih varovalnih mrež na precej krušljivo steno, ki se dviga nad odsek nove ceste, ki pelje iz Pake na Paški Kozjak oziroma do planinskega doma na njem. Zaradi razširitve proizvodnih zmogljivosti peskoloma v Paki je namreč bilo treba prestaviti del te ceste. Ravno odsek, nad katerim so nameščene varovalne mreže, pa je graditelju te nove ceste RLV - Izobraževanje povzročil tudi največ zastojev in preglavic pri njeni izgradnji. Zakaj cesta se na tem delu

dobesedno zagriže v prepadne stene, in delavci, ki so delali na preboju tod, so morali ure in ure viseti na najlon-skih vrveh in vrtati v izredno žilavo skalo. Pomagati so si morali tudi z izgradnjo precej visokega podpornega zidu (škarpe). Izgradnja ceste se je tako precej zavlekla, vendar je po vseh zapletih in "iskanju dlake v jajcu" (kar se ni zdelo odveč prevzemniku ceste - celjskemu cestnemu podjetju) končno cesta odprta za promet. To pa še ne pomeni, da je povsem dokončana. Poleg vseh del, ki jih je pri njej še treba opraviti, bi jo namreč bilo nujno potrebno še asfaltirati. Saj le tako bi lahko obvarovali njeno precej strmo cestišče pred uničenjem, ki ga povzroča vsako močnejše deževje.

M. Hrustl

Še ob našem prazniku 3. juliju

● V petek, 29. junija, ob 16. uri v obratu družbene prehrane ob Kidričevi cesti v Titovem Velenju medekipni šahovski turnir

● V soboto, 30. junija, ob 21. uri na 55-metrski skakalnici pri velenjskem gradu mednarodna nočna tekma v smučarskih skokih za rudarsko svetilko

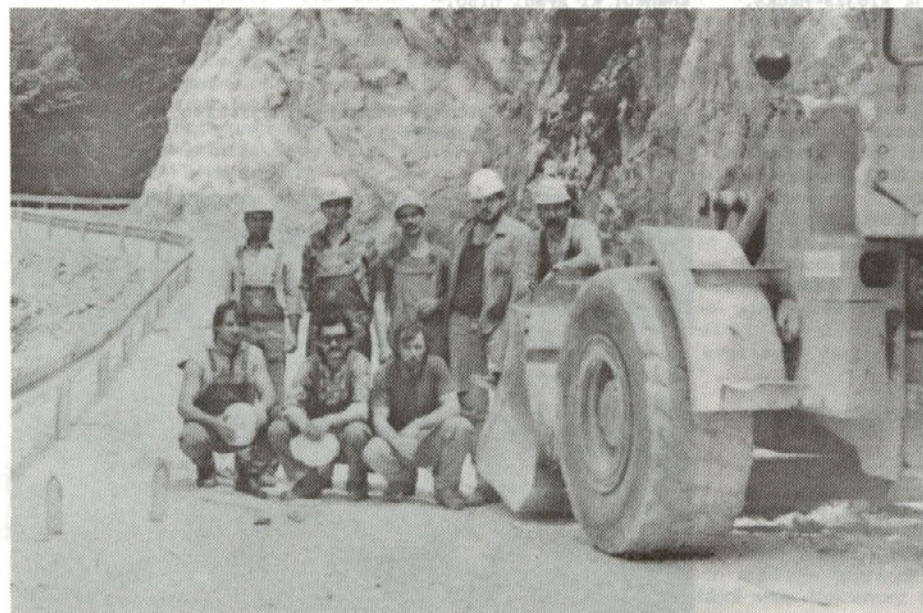
S tem dopolnjujemo objavljeni program prireditev v Informatorju 11/1990.

Uredništvo

USODA

Usoda, ki se je vezala z ljubeznijo, se ne more šteti za nesrečno, čeprav je tragična.

PALADON

Skupina zaposlenih delavcev v paškem peskolomu, ki je sodelovala pri preboju najtežjega terena pri izgradnji nove ceste na Paški Kozjak.

V SPOMIN

Na strmem pobočju Paškega Kozjaka se je v torek ponoči, 5. junija, s traktorjem smrtno ponesrečil Jože Bezovšek, kvalificirani kopač, delavec temeljne organizacije Rudnika lignita Velenje Jamske gradnje, doma z Lopatnika pri Velenju.

Vest o njegovi tragični smrti je zelo prizadela njegove sodelavce in znance, saj Jože je bil dober delavec in človek.

Sporočilo o Jožetovi nesreči je bilo za vse še bolj boleče zato, ker se je v njej tako ponesrečil tudi njegov petletni sin Zdravko, da so ga morali odpeljati na zdravljenje v bolnišnico.

Jože se je rodil 8. februarja 1953 v Celju, mladost pa je preživel na kmetiji svojih staršev na Lopatniku. Po končani osnovni šoli se je pri Vegradu v Velenju izučil za zidarja, sredi leta 1976 pa se je zaposlil v Rudniku lignita Velenje, se pri njem leta 1980 usposobil še za kvalificiranega kopača in potem delal v jami vse do svoje prerane smrti.

Jože je bil podjeten človek, poln volje za delo in življenje, v rudniku in doma na kmetiji.

Mesec dni pred nesrečo, ki mu je pretrgala življenje, se je z družino vselil v novi dom. A žal mu je bilo dano uživati le malo časa zaslužen srečo v njem.

Zelo pogrešali ga bodo tudi pri samoupravi krajevne skupnosti, ki ji je pripadal, in pri gasilstvu v njej, saj je bil dolga leta aktiven pri njem.

Na pogrebni slovesnosti v petek, 8. junija, na pokopališču v Vinski gori se je od njega poslovila prava množica ljudi; tudi veliko delavcev našega rudnika v uniformah.

Ohranili ga bomo v trajnem spominu!

Branko Ledinek

ZAHVALA

Oh, kako je hiša prazna, odkar več tebe ni, prej domača in prijazna, zdaj samotna in otožna tam stoji.

•••

Ob boleči izgubi ljubelega moža, očeta, strica, brata in sodelavca

JOŽETA BEZOVSKA
z Lopatnika

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sodelavcem, sosedom, znancem in vsem drugim, ki ste nam pomagali v najtežjih trenutkih, nam izrazili sožalje, darovali vence in cvetje ter ga pospremili na njegovi zadnji poti. Hvala govornikom, duhovniku za opravljeni obred, godbi, pevcem, gasilcem, sodelavcem in častni straži.

Posebna hvala kolektivoma Rudnika lignita Velenje in KZ Petrovče!

•••

Žalujoci žena Mira, hčerka Bernarda, sinova Tinko in Zdravko ter mama in drugo sorodstvo

Z ekskurzije naših racionalizatorjev na razstavo RAST YU '90 na Reki

Nekdaj - bojda še najbolj zadnja sedemdeseta in prva osemdeseta leta - so bile vsakoletne razstave dosežkov delavske ustvarjalnosti v Jugoslaviji, ali drugače rečeno, tehničnih napredkov in inovacij, prikazanih v Dvorani mladosti na Reki, res vredne temeljitega ogleda. Kajti bile so takšne, da so pri obiskovalcih zbudile resnično zanimanje in so si zato njihovi prireditelji tudi zaslužili pohvalo za svoje delo z njimi. Za letošnjo, po vrsti že 18. razstavo RAST YU na Reki pa to še zdaleč ne velja. Bila je namreč nič kaj pestra in sploh vsebinsko revna in še slabo postavljena. Praznine na njej so skušali zapolniti prodajalci oblačil, zelišč, šamponov in še drugega takšnega blaga, ki ima kaj malo skupnega s tehnično ustvarjalnostjo in inovacijami.

Med najbolj urejenimi in zanimivimi - če že ne sploh najbolj urejen in zanimiv - je bil del razstave z eksponati naših razstavljalcev - RLV in ESO.

RLV se je letos predstavil s petimi, ESO pa kar z devetimi inovacijami.

RLV je prikazal:

- Voziček za prevoz ponesrečenca (inovacija Franca Mešla in Ivana Bogataja),
- Povzemalno napravo RLV (inovacija Franca Dolerja, Stanka Kajzka, Jožeta Rovšnika, Jožeta Skutnika in Gvida Ovnik),
- Vlak za prevoz ljudi z EVP in Odprto gondolo za prevoz ljudi (inovaciji Antona Juršnika) ter
- Fotogrametrično snemanje profilov in spremljanje njihove konvergenca (inovacija Milana Medveda, Srečka Meha, Franca Šluteja in Ludvika Hojana).

ESO pa je prikazal:

- Aditivno odstranjevanje žvepla iz dimnih plinov šoštanjskih termoelektrarn (inovacija Jožeta Dermola, Mitja Šentjurca in Žana Pižorna),
- Prečiščevanje industrijskih odplak (inovacija Alojza Mačka in Radovana Finka),
- Odpepeljevanje v termoelektrarnah (inovacija Mitja Šentjurca in Žana Pižorna),
- Elektronski tahometer THM (inovacija Danila Friškovca, Sabina Beriša in Emila Kitka),
- Elektronski signalizator napak (inovacija Alojza Mačka, Jožeta Ramšaka in Franca Radeja),
- Elektronski kontrolnik napetosti EKN (inovacija Danila Friškovca in Sabina Beriša),
- Elektronski kontrolnik vrtljajev EKV (inovacija Sabina Beriša),
- Elektronski signalizator izkopa ESI (inovacija Danila Friškovca in Sabina Beriša) ter
- Elektronski kontrolnik tokovnih krogov EKT (inovacija Sabina Beriša).

Od teh inovacij sta bili na razstavi nagrajeni dve, in to inovacija Alojza Mačka in Radovana Finka iz ESO Prečiščevanje industrijskih odplak z zlato plaketo in inovacija Franca Mešla in Ivana Bogataja iz RLV Voziček za prevoz ranjenca s srebrno plaketo.

Med vožnjo na ekskurziji proti Reki

Letos je razstava RAST YU na Reki potekala od 29. maja do 3. junija, ekskurzija racionalizatorjev iz našega kombinata nanjo pa je bila organizirana v petek, 1. junija.

Vseh udeležencev te ekskurzije, racionalizatorjev in drugih, vključno z mano, avtorico tega zapisa, je bilo za poln povprečno velik avtobus. In že med vožnjo proti Reki sta v

V razstavnem kotičku RLV

pomenku do naše glasilo dva naša racionalizatorja med drugim povedala:

Ivan Blagus, zaposlen v TE Šoštanj

"Iz TE Šoštanj sem na tej ekskurziji samo jaz. Sicer pa, kolikor vem, delavci v naši delovni organizaciji, ki se ukvarjamo z inovacijami, lani nismo prijavili posebno veliko inovacijskih predlogov. Menda tudi zato, ker je pot od prijave inovacijskega predloga do njegove praktične realizacije pri nas zelo dolga in za marsikoga prenaporna, nagrade za inovacijsko delo pa so tudi bolj simbolične.

Jaz sem lani prijavil svojo prvo inovacijo - Čistilno napravo v reaktorju za pobiranje umazanije iz vode, za katero se mi je ideja porodila ob delu.

V TE Šoštanj sem zaposlen že petnajst let; sedaj kot skupinovodja zidarjev v temeljni organizaciji Vzdrževanje.

Kot večina delavcev v šoštanjskih termoelektrarnah tudi jaz mislim, da je odločitev, da organiziramo TE Šoštanj kot družbeno podjetje s popolno odgovornostjo, pravilna. Govorice, da bi lahko v TE Šoštanj namesto velenjskega lignita kurili kakšen drug premog ali celo premog nadomestili z plinom, pa se mi zdijo le govornice, saj so šoštanjske termoelektrarne zgrajene posebej za kurjenje lignita iz RLV.

Kako na splošno živimo?

Nič mi ne manjka. Z ženo, sinom in hčerko živimo v družbenem najemnem stanovanju v Titovem Velenju. Pogosto gremo na obisk v moj rojstni kraj v Medjimurje. V prostem času se malo rekreiram, včasih pa tudi pomagam kakšnemu prijatelju ali znanцу, ki gradi hišo."

Tomo Lipnik, zaposlen v RLV

"V RLV sem zaposlen že skoraj petnajst let, po poklicu pa sem inženir elektrotehnike.

Udeleženci ekskurzije ob postanku v Lipici med vožnjo nazaj z Reke

Ivan BLAGUS: "Šoštanske termoelektrarne so zgrajene posebej za kurjenje lignita iz RLV."

Doslej sem delal že kot tehnolog, projektant energetik, sedaj pa v temeljni organizaciji Izobraževanje poučujem praktični pouk.

Z inovacijami se že kar precej časa ukvarjam, a posebnih uspehov mi pri tem ni priznal še nihče; prej kaj njim nasprotnega.

Pred osmimi leti sem prijavil idejo, povezano z mojim takratnim delom pri avtomatizaciji transporta premoaga, in zanjo v sodelovanju z zagrebškim elektrotehničnim inštitutom Rade Končar pripravil tudi tehnično rešitev. Vendar zaradi razmer, kakršne so takrat bile v RLV in tudi v tem inštitutu, ta moja ideja ni bila uresničena.

Leta 1987 sem se potem ukvarjal z inovacijskim predlogom, ki se je nanašal na interni obračun porabe električne energije v REK, in v tem predlogu prikazal, da je mogoče v RLV že samo s poštenim obračunavanjem porabe zmanjšati porabo električne energije za 0,5 odstotka, kar pa pri letni porabi električne energije v RLV okrog 70 milijonov kWh ni mala stvar. Poleg tega pa sem prikazal, da je mogoče z racionalno porabo prihraniti še znatno več električne energije. Vendar ta moj inovacijski predlog bi moral prijaviti do konca junija 1988, ko se je iztekel rok za sodelovanje pri široko zastavljeni akciji prijavljanja inovacijskih predlogov v RLV, a tega nisem storil. Potem pa, ko sem ga še isto leto vendarle prijavil, sem moral na odgovor komisije za inovacije na prijavo čakati deset mesecev, in to na odgovor, v katerem je bilo rečeno le, da sem predlog prijavil prepozno. Lani jeseni so mi potem vendarle izplačali nagrado na osnovi ekonomskega prihranka, ki ga je omogočila ta moja inovacija že v letu 1987, nagrad na osnovi ekonomskih prihrankov, ki jih je omogočila predlani in lani, pa še nisem dobil.

Ne vem, ali imajo drugi racionalitor-

Tomo LIPNIK: "Z inovacijami se že kar precej časa ukvarjam, a posebnih uspehov mi pri tem ni priznal še nihče ..."

ji v našem rudniku tudi takšne težave kot jaz ali pa imajo mogoče več sreče. A kakorkoli že je, nagrada, ki sem jo prejel na osnovi ekonomskega prihranka, ki jo je omogočila ta moja inovacija, me je spodbudila, da sem prijavil še svoj tretji inovacijski predlog - Izboljšavo računalniško podprtega modula nabave materiala v RLV.

Ta predlog sem poslal komisiji za inovacije in organizatorju računalniških obdelav v RLV ter od komisije dobil odgovor, da naj za njegovo verifikacijo poskrbim sam pri strokovni službi...

Več manjših tehničnih novosti pa sem vpeljal v prakso med delom, ne da bi jih prijavil, saj sem sčasoma spoznal, da pri nas za inovacijsko delo sploh ni toliko naklonjenosti okolja, kolikor se o njej govori.

Družbena klima za ustvarjalnost pri delu pri nas pač še ni tapravšnja. In, žal, to ni naša edina družbena hiba.

Pri nas se, recimo, nihče ne razburja tudi, če delavec mesec dni ali še dlje nima kakšnega pametnega, koristnega dela. Toda če nekdo zjutraj na delo zamudi pet minut - to pa je že strašno huda kršitev delovnih obveznosti, ker pač večina ljudi pri nas še ni dojela, da ni tako zelo pomembno, kdaj in kje kdo dela, kot je pomembno, kaj dela in kaj naredi. Prav zaradi tega so v RLV za sedaj tudi vsa razmišljanja o uvedbi gibljivega delovnega časa obsojena na propad.

Vprašujete tudi, kaj mislim o razpadu našega kombinata.

Mislim, da bi naš kombinat še naprej obstajal, če bi tisti, ki so ga v preteklosti vodili, delali tako, da bi dosegal cilje, zaradi katerih je bil ustanovljen.

Kombinat ni bil podprt z organizacijskim, poslovno-tehničnim in informacijskim sistemom.

Res so nekateri na teh področjih poskušali nekaj narediti, a ti poskusi niso bili dovolj dobro zastavljeni.

Sicer pa zaradi vseh nepravilnosti in krivic, ki sem jih že videl - nekaj tudi doživel - ne razkazujem kislega obraza, se pa v meni nabira slaba volja. V zadoščenje pa mi je, ko se spomnim, da sem svoje napake vselej sam popravil; torej storil to, česar marsikdo ne stori.

Res pa je tudi, da sem pri delu, ki ga opravljam sedaj, lahko bolj samostojen in kreativen, kot sem bil pri prejšnjem delu v DSSS RLV. Temeljna organizacija Izobraževanje se pamreč sedaj ne šteje več za proizvodno enoto RLV, kar je po mojem mnenju tudi dobro, saj bodo tako naši učenci za rudarske poklice lahko praktično delo opravljali na odkopih z boljšimi delovnimi razmerami.

Dobro pri vsem tem je tudi to, da razmere, kakršne so ponekod v RLV in nasploh v naši družbi, še niso začele slabo vplivati na kvaliteto izobraževanja naših učencev."

V Lipici

Bolj kot dopoldanski del te enodnevne ekskurzije je bil za vse, ki smo se je udeležili, zanimiv njen popoldanski del - to je vožnja nazaj z Reke in med njo postanek v Lipici, matični kobilarni vseh lipincev na svetu.

Kobilarno Lipica je leta 1580 ustanovil avstrijski nadvojvoda Karel, sin ce-

sarja Ferdinanda. V lasti dunajskega dvora je ostala vse do leta 1918, ko so jo prevzeli italijanski lastniki. V času prve svetovne vojne pa si je morala lipiška konjska čreda poiskati zatočišče v Avstriji in na Madžarskem, od koder se je potlej v matični kraj vrnila osiromašena po številu, manj odporna, vendar še dovolj trdoživa, da se je lahko znova zdravo razmnožila.

Vihre druge svetovne vojne so čredo lipincev spet pregnale v tujino, tokrat v Češkoslovaško. Pot od tod nazaj domov leta 1947 je bila za čredo naporena in boleča; od 230 čudovitih lipincev se je namreč vrnilo le 11 plemenskih konj. Vendar tudi to ni bila tolikšna ovira, da lipiška kobilarna ne bi mogla svoje 400-letne tradicije v vzreji konj pasemske vrste razvijati naprej. Z dobro zastavljenim programom reje in selekcije lipincev za potrebe klasične šole jahanja, športne dresure in vprego se je za Lipico začelo novo obdobje.

Lipiška konjska čreda sedaj šteje okrog 200 lipincev, med katerimi so tudi šolani žrebci, večji stare jahalne umetnosti na zemlji in nad njo.

Predstave klasične šole jahanja in možnosti za jahalne ture, vožnje s kočijami, ogled

Lipicanci so res čudoviti!

deplevov in še obiske raznih drugih objektov za sprostitev in razvedrilo v senci stoletnih lipiških lip in hrastov privabijo sedaj vsako leto v Lipico okrog 300 000 gostov. In čeprav udeleženci te naše ekskurzije prav vsega, kar Lipica ponuja, nismo niti videli, smo se iz nje odpeljali navdušeni nad njo in ponosni nanjo.

Hvala referentu za krepitev in razvoj inovacijske dejavnosti v našem kombinatu poslednja leta, inženirju Francu Pečovniku, za organizacijo tako prijetnega in poučnega izleta!

V imenu vseh udeležencev ekskurzije - Draga Lipuš

Naš rudnik se je dostojno predstavil tudi na sejmu opreme in sredstev za civilno zaščito ta mesec v Kranju

Na tem, po vrsti že osemnajstem takem sejmu pri nas se je naš rudnik v navdse dobri luči predstavil z izdelki svoje temeljne organizacije HTZ-Higiiena, tehnika, zaščita. Poleg tega pa je na

Pogled na razstavljen izdelke TOZD RLV Higierna, tehnika, zaščita

njem prikazal tehnično razvitost svoje jamske reševalne dejavnosti in s tem tudi jamske reševalne dejavnosti v Sloveniji sploh, saj je njen center pri našem rudniku.

Temeljna organizacija RLV HTZ je na sejni razstavlila osem različnih tipov delovnih čevljev in škornjev, pa golenice,

Inženir Avgust Terglav, Milan Kučan in Franjo Tuđman med pogovorom v razstavnem prostoru našega rudnika

pasove, usnjene torbe in druge izdelke usnjene galanterije iz svojega proizvodnega programa. Prav tako tudi delovna oblačila, ki jih izdeluje. Poleg tega pa še vrsto izdelkov za opremljanje bivalnih in delovnih prostorov.

Za predstavitev vse svoje dejavnosti in razvojnih usmeritev je za obiskovalce sejma pripravila tudi ličen prospekt.

Razstavljen oprema na sejni, kakršno jamski reševalci našega rudnika že dobro poznajo.

Še tale zanimivost!

Ko sta ta sejem obiskala predsednik naše republike Milan Kučan in predsednik naše sosede Hrvatske Franjo Tuđman, sta se kljub dežju, ki se je ulil, ko sta bila še v prvi sejmski hali, odpravila - pod dežnikoma, ki sta se zanju seveda kar hitro našla - še v drugo halo nalašč zato, ker je v njej razstavljal velenjski rudnik. Zakaj nalašč zato, pa nam lepo razložijo tele besede, s katerimi se je koj ob njunem prihodu v naš razstavn prostor, kjer ju je sprejel inženir Avgust Terglav iz našega rudnika, pohvalil Tuđmanu Kučan:

"Veš, to so pa moji Velenjčani, saj v velenjski občini sem tudi zmagal na volitvah."

Razlog, da se je potem obema predsednikoma zdelo vredno kar lep čas ogledovati razstavljen stvari iz našega rudnika, pa je bila gotovo tudi omemba inženirja Terglava predsedniku Tuđmanu, da je jamska reševalna dejavnost slovenskih rudnikov tesno povezana z dejavnostjo jamske reševalne čete hrvaškega premogovnika v Labinu in da je bila lani v Labinu tudi skupna jamska reševalna vaja slovenskih in labinskih jamskih reševalcev. Mimogrede pa je ob tem omenil še, da bo letos taka skupna vaja v rudniku Senovo, vendar še ne tako kmalu, ker zanjo še ni denarja.

Pripravil Lojze Ojsteršek

V APS veje nov veter

Sredi tega meseca smo bili na obisku v APS - Avtoprevozništvu in servisu, pri inženirju strojništva Jakobu Holešku, ki je enaindvajsetega prejšnji mesec postal vršilec dolžnosti direktorja APS.

Z njim smo se pogovarjali o reorganizaciji delovne organizacije APS v podjetje, razvojnih usmeritvah APS, poslovanju, težavah zaradi nelikvidnosti in še drugem.

Povzetek njegovih odgovorov na naša vprašanja!

V kriznih časih, polnih težav pri poslovanju in pridobivanju naročil za delo, delavci kaj kmalu postanejo nezadovoljni, nestrpni, zaskrbljeni.

Naši delavci so v soboto, 10. marca letos, ki za nas ni bila delovni dan, na svojo pobudo imeli zbor delavcev in na njem izrazili zaskrbljenost zaradi negotove prihodnosti naše firme in nezadovoljstvo z njenim vodstvom.

Prihodnost naše firme je delavce skrbela predvsem zato, ker bi se morala organizirati v podjetje že do 1. januarja letos, a je bil potem rok za njeno reorganizacijo podaljšan do 1. julija, ker sta tako podaljšali rok za reorganizacijo tudi obe energetske delovni organizaciji v REK.

Sicer pa so delavci na tem zboru vodilnima delavcema naše firme zaradi prepočasnega pripravljanja reorganizacije firme in premajhne prizadevnosti pri pridobivanju naročil za njeno delo očitali nedelavnost, zahtevali čim prejšnjo reorganizacijo firme v podjetje, večje osebne dohodke in pripravo razvojnih programov firme ter postavili še vprašanje, ali je bila investicija v izgradnjo nove hale za opravljanje tehničnih pregledov motornih vozil smiselna ali pa je mogoče prav pri njej vzrok za nelikvidnost firme.

Delavci so nadalje na zboru imenovali komisijo za pregled poslovanja in komisijo za izdelavo predloga novega načina nagrajevanja delavcev v firmi in tema komisijama dali mesec dni časa, da opravita svoje delo.

V APS so namreč osebni dohodki sestavljeni iz 60-odstotnega fiksnega dela, preostanek pa je spremenljivi del, odvisen od opravljenega dela. Vendar ker letos skoraj ni investicij v nizke gradnje, pri katerih je bilo v minulih letih za APS največ dela, in ker je tudi prodaja komercialnega premoga, ki ga naša firma precej prevaža, skromna, nam dela primanjkuje. To pa se seveda pozna tudi pri našem poslovanju in s tem tudi pri naših plačah. Saj letos v prvem trimesečju je imela naša firma 990 000 dinarjev izgube.

Komisija, imenovana za pregled poslovanja, je svojo nalogo vzela resno, še posebej skrbno pa je spremljala priprave na reorganizacijo APS, a po enem mesecu njenega delovanja se ni v naši firmi še nič spremenilo, nič izboljšalo. Zato je bil mandat te komisije podaljšan za en mesec. V tem času pa so se težave zaradi nelikvidnosti APS še bolj zaostrile, in sicer

Jakob HOLEŠEK, vršilec dolžnosti direktorja APS

zato, ker se je posebna finančna služba REK razbremenila vseh obveznosti do kreditov in pustila, da smo kratkoročne kredite odplačali, novih kreditov pa ni bilo mogoče najeti. Tako je 12. maja pri izplačilu osebnih dohodkov za april firma zašla v težave. Skupaj z RLV smo namreč padli iz ene v drugo blokado žiro računov. In vse to je komisija za pregled poslovanja spodbudilo, da je pripravila zapisnik, v katerega je zapisala zahtevo po odstopu direktorja in vodje strokovnih služb APS.

V tem času sem bil jaz na bolniškem dopustu, predstavniki naših delavcev pa so me prišli vprašati, če bi bil pripravljen prevzeti vodenje firme, češ da meni delavci v njej še zaupajo. In ker sem že dolgo povezan z APS in prepričan, da naša firma ni tako "bolna", da ne bi mogla zaživeti kot "zdravo" podjetje, sem ponudbo delavcev za prevzem vodenja firme sprejel.

21. maja je potem delavski svet APS na svoji seji sprejel sklep o odstopu direktorja firme, mene pa imenoval za vršilca del in nalog direktorja ter mi naložil, da do 1. julija poskrbim za izpeljavo reorganizacije, ureditev poslovanja in odpravo nelikvidnosti firme.

Tudi vodja strokovnih služb APS je odstopil od svojega delovnega mesta in izrazil željo po manj zahtevnem delu, pri katerem ne bi bil izpostavljen raznovrstnim psihičnim obremenitvam.

Pri delavcih v APS sem si za čas do izpeljave reorganizacije APS izgovoril povečane kompetence, kar pomeni, da lahko skoraj vse kadrovske zadeve uredim brez komisije za delovna razmerja in disciplinske komisije.

Poslovanja APS pa ni težko urediti, saj je 990 000 dinarjev izgube, izkazane v prvem trimesečju, le 15 odstotkov naše mesečne realizacije.

Večje težave pa imamo zaradi nelikvidnosti, saj nas nelikvidnost pesti že vse od začetka izgradnje hale za tehnične preglede motornih vozil, kajti to halo smo začeli graditi, preden so se na našem računu zbrala združena sredstva REK.

Razmere v APS sedaj!

Bivši direktor firme je že mesec dni na dopustu, ker se v APS nimamo časa ukvarjati z njegovo prerazporeditvijo k drugim delom in nalogom. Pa tudi veliko del in nalog, primernih njegovim kvalifikacijam, ni na voljo. Ob reorganizaciji firme bo tako treba uvesti kakšno dodatno za njega primerno delovno mesto ali pa se bomo z njim dogovorili, da mu dokupimo 2 leti zavarovalne dobe, kolikor mu je še manjka za upokojeitev.

Bivši vodja naših strokovnih služb pa začasno opravlja v firmi delo referenta za kadrovske in splošne zadeve.

Za reorganizacijo naše delovne organizacije v podjetje pa je že pripravljen program, po katerem jo bomo izpeljali. Poleg tega so pripravljene osnove statuta podjetja. In z obema tema dokumentoma je naš delovni kolektiv že tudi seznanjen, zato ni nobenega strahu, da reorganizacije ne bi izpeljali pravčasno; kajti za 29. junij imamo predviden že referendum o njej, za 30. junij pa vpis samostojnega družbenega podjetja APS v sodni register.

Glede reorganiziranja firme

naj povem še, da so narejene analize ob izdelovanju programa za izpeljavo reorganizacije pokazale, da bi bilo pametno iz sedanjne delovne organizacije APS ustanoviti dve podjetji, in sicer podjetje za avtoprevoznitvo in nizke gradnje ter podjetje za servisiranje in tehnične preglede motornih vozil in prodajo materiala zanje. Vendar 1. julija bomo ustanovili samo eno podjetje, v katerem pa bomo že imeli posebno knjigovodstvo in potrebne službe tudi za drugo omenjenih podjetij, da bi ga tako, če bodo razmere na tržišču še takšne, kot so sedaj, lahko ustanovili že v drugi polovici tekočega leta.

To drugo podjetje nameravamo ustanoviti v sodelovanju s katero od avtomobilskih hiš v Sloveniji, ki bi za takšno obliko sodelovanja imela interes in bila pripravljena za ustanovitev takega podjetja prispevati do 40 odstotkov potrebnih sredstev.

Reorganizacijo firme zasnavljamo tako zaradi tega, ker se zavedamo, da je združitev servisne in trgovinske dejavnosti v okviru posebnega podjetja nujna, saj na tržišču se podjetja naše vrste, ki ne združujejo teh dveh dejavnosti, pojavljajo le izjemoma.

Še nekaj o gospodarskem položaju APS!

Gospodarski položaj APS se izboljšuje. Deloma zato, ker se je kot je za letošnjo sezono običajno - povečalo število naročil za naše storitve, deloma pa zato, ker so se že pokazali prvi pozitivni rezultati uresničevanja ukrepov, ki smo jih pripravili kmalu zatem, ko sem postal vršilec dolžnosti direktorja APS.

Cilji teh ukrepov so bili zmanjšanje stroškov, razprodaja precejšnje količine nekurantnih rezervnih delov in materiala v skladišču ter prodaja vozil, s katerimi bi bilo delo v novi obliki gospodarjenja neperspektivno.

Delo v APS na razvojnem področju!

Na tem področju pripravljamo predinvesticijsko informacijo za tri razvojne programe APS.

Vozni in strojni park bosta namreč morala dobiti v naši firmi drugačno obliko. Kajti v APS opravljamo preveč raznovrstna dela; smo avtobusni prevozniki, špediterji s težkimi kamioni, integralni prevozniki z vozili z nosilnostjo od 2 do 22 ton, izvajalci del s težkimi gradbenimi stroji in kamioni pri nizkih gradnjah ter servisirji motornih vozil, taka raznolikost dejavnosti pa je nenormalna.

Vzrok za takšno heterogenost dejavnosti naše firme je v njeni usmerjenosti vse od nastanka v zadovoljevanje specifičnih potreb RLV in TE Šoštanj po avtoprevoznikiških storitvah, servisiranju motornih vozil in delih z gradbenimi stroji.

Tudi pri prihodnje sicer nameravamo kar najbolj zadovoljevati specifične potrebe RLV in TE Šoštanj po teh storitvah, vendar si moramo preživetje naše firme zagotoviti tudi s sodelovanjem na tržišču. Prav na njem pa imamo sedaj zelo velike možnosti, saj se zaradi zaostrenih gospodarskih razmer vsa podjetja želijo in tudi morajo otresti vseh dejavnosti, ki zanje niso primarne: to-

rej tudi avtoprevoznike dejavnosti in svojih voznih parkov. In v tem vidim za našo firmo tudi velik izziv za podjetnost in zagotovitev perspektive.

V končni obliki bi naše novo podjetje lahko opravljalo integralni transport za potrebe vseh podjetij v Šaleški dolini na relacijah do 200 km. Zato nameravamo obdržati vozila in druge stroje, s katerimi bi lahko za podjetja v naši dolini opravljali tak transport, ter stroje za nizke gradnje in težka vozila za zadovoljevanje potreb RLV in TE Šoštanj po delih z njimi.

Ne bojim se, da bi podjetniško organiziranemu APS primanjkovalo dela. Gorenje, recimo, nam je že ponudilo prevzem transporta z avtomobili za njegove potrebe in priključitev svojega voznega parka k našemu. Vendar bi zdaj takšna združitev terjala od nas prevelika denarna sredstva in se bomo zato o njej resno pogovarjali v drugi polovici tekočega leta, ko bomo že vedeli, koliko sredstev bi lahko zbrali.

Kaže tudi, da imamo v APS 10 do 12 odstotkov kadrovskega presežka, vendar nobenega delavca ne bomo odpustili, saj smo že pripravili program zaposlovanja nadštevilnih delavcev pri dejavnostih, ki jih doslej še nismo opravljali; ena od takih dejavnosti naj bi bila na primer servisiranje kmetijske opreme z mobilnimi avtomehaničnimi enotami.

Vse to prestrukturiranje naše dejavnosti pa nameravamo opraviti brez zaposlovanja novih delavcev v naših tehničnih in administrativnih strokovnih službah, saj bomo v ta namen pridobili dve sodelavki iz razpuščenih skupnih služb REK in poleg njih tri varnostnike iz razformirane delovne skupnosti REK Zavarovnje. Pridobiti pa bomo vendar morali še tudi strokovnjaka za vodenje finančnih del za firmo, saj nam je dela na tem področju opravljala posebna finančna služba REK, ki pa je zdaj tudi v razpuščanju.

Pred kratkim smo v APS drugače uredili tudi delovni čas, in sicer tako, da je načelno za vse v firmi prve štiri dni v tednu prisotnost pri delu obvezna od 8. do 16. ure, gibljivi delovni čas pa imamo od 7. do 8. in od 16. do 17. ure, v petek, zadnji delovni dan v tednu, pa je prisotnost pri delu obvezna od 8. do 12. ure, gibljivi delovni čas pa imamo od 7. do 8. in od 12. do 15. ure.

Delavci v firmi, ki jim taka ureditev delovnega časa zaradi vezanosti svojega dela na podjetja z drugačno ureditvijo delovnega časa ne ustreza, pa si seveda delovni čas morajo usklajevati z željami podjetij, za katera delajo.

Pri servisiranju motornih vozil smo tako na voljo strankam praktično kar 10 ur na dan in zaradi tega se nam je tudi znatno zmanjšalo število ur nadurnega dela.

Pri prevoznikiški dejavnosti, ki terjaja, da smo na razpolago tudi cel dan, pa bomo kmalu uvedli tudi dežurstva.

Prilagajamo se torej željam in potrebam naših strank. Žal pa so naročniki storitev pri nas v teh kriznih časih zelo slabi plačniki opravljenega dela - razen zasebnikov. Naša firma ima zato tudi več dolžnikov kot upnikov, posledica tega pa so njene težave z likvidnostjo. /Zajela Draga Lipuš/

RUDAR-INFORMATOR, glasilo delavcev REK Franc Leskofek-Luka, Titovo Velenje

Za izdajanje glasila skrbi uredniški odbor. Odbor sestavljata:

a) delegacija samoupravnih organov in sindikalnih organizacij: Martin Geršak (1. mehanizacija) - namestnik Igor Jedlovcar (RLV - 1. Prelopa), Teodor Jelen (RLV - Skupne službe) - namestnik Bojan Voh (RLV - 2. mehanizacija), TE Šoštanj - Jelka Kolar (namestnica beta Rotarja), ESD - Jože Bačič (namestnica Iša Stuparja), SBPAK - Stane Džurak (namestnik Zoran Statnik), APS - Branko Šoščan (namestnik Virko Črnp), Tiskarna - Stanka Ožer (namestnica Marija Buzeta), Društveni standard REK - Dragica Pohar (namestnica Erika Meh), Zavarovanje REK - Ivan Znidar (namestnik Jože Ožtir), Skupne službe REK - Taja Goljar (namestnica Olga Kotnik);

b) delegacija delavcev in njihovih starih sodelavcev pri glasilu: Konstantin Kuzmin (vodstvo REK - odgovorni urednik), Rafael Bačič (Skupne službe REK - glavni in tehnični urednik), Diana Janežič (Skupne službe REK - novinarka), Draga Lipuš (Skupne službe REK - novinarka), Suzana Zupan (Skupne službe REK - letnica in stavek glasila), Ljudmila Šerović in Milva Penik (Skupne službe REK - služba za organizacijo poslovanja sistema), Anton Ribarič (vodja Razlaganje postaje RLV), Irena Semer-Tirnarič (referentka za informiranje v TE Šoštanj).

Fotografske storitve: Ivan Pungartnik (RLV - Jámomestvo) in Foto "emAcc" Šoštanj

Predsednik uredniškega odbora: Teodor Jelen • Naslov uredništva: Titovo Velenje - Rudarska 6 (II. nadstropje, soba 23 - telefon 855-231, interno 260)

Tiska družbeno podjetje Tiskarna Titovo Velenje (Titovo Velenje - Štrbenkova 6, telefon 855 521 • Glasilo prejema vsi delavci REK brezplačno • Izdaja po potrebi • Naklada 6 500 izvodov

9000788.3

COBISS

KNJIŽNICA KULT. CENTRA
I. NARODNIK V VELENJE

Tretjejuljska nagradna križanka

Sestavil in narisal: LoM

DELČEK VATE
NEVARNE TVORBE V KRVJI, EMBOLUSI
GLAVNO MESTO ARMENSKE SSR
DRUGI DEL DNEVA
ELEKTRO-INDUSTRIJA
ODPRITINA V STENI

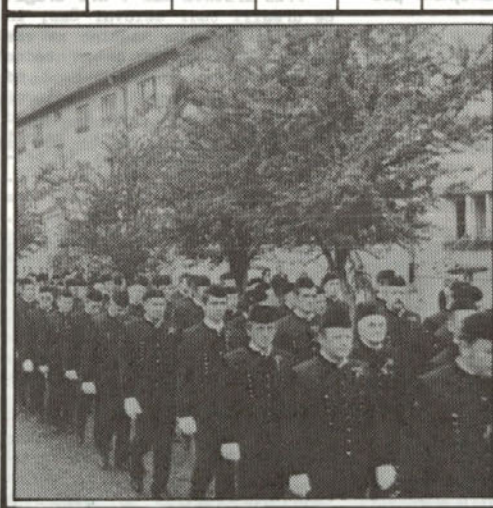
ŽLAHTEN PLIN (Xe)
ČLOVEK NA ZAČETKU ŽIVLJENJSKE POTI

POZDRAV RUDARJEM

RIMSKA 15o5

MITOLOŠKI LETALEC

GLAV. MESTO KITAJSKE POKRAJINE ŠANTUNG

SAMOSTAN-SKI PREDSTOJNIK
RIMSKI CESAR, ŽIVEL od 29. leta do 61.
KIFEVSKI VELIKI KNEZ
GORNJA ČLOVEŠKA OKOLČINA

		RUSKI REVOLUCIO - NAR., STALINOV NASPROTNIK	IZREK, PREGOVOR	POLNILO POSTELJ. ŽIMNICE	VELIK IZUMRLI PTIČ IZ NOVE ZELANDIJE	DANSKI FI- ZIK, ODKRI TELJ ELE- KTROMAG- NETIZMA	NOVO MESTO	PRILJUB - LJENA IGRA NA KARTE	BESEDA BREJ NAGLASA	ORGAN VOHA	NADAV, PREDUJEM
HLADEN SEVERNI VETER V PRIMORJU											
ITVAJA - LEC REFORM											
OKRASITEV							JUTRANJA PADAVINA				
RIMSKA 151						PRESTOL					
LAHEN SPANEC						SLOVAN. MOŠ. IME				ŽELEZAR. INDUSTRIJA	NASPROTNIK NASPROTO - VALEC
SESTAVIL IN NARISAL: LoM	DELČEK VATE	NEVARNE TVORBE V KRVJI, EMBOLUSI	GLAVNO MESTO ARMENSKE SSR	DRUGI DEL DNEVA	ELEKTRO-INDUSTRIJA ODPRITINA V STENI	POPOVICIR V TURŠKI VOTSKI (mošč.)	MESTO V BAČKI JEZIK IN- ŽITSKIM MUSLIMAN.	STADION V BUDIMPEŠTI GORŠKE REŠEV. SANI			
ŽLAHTEN PLIN (Xe)						ODČUTKI KRANJ			LORENZ Oken		
ČLOVEK NA ZAČETKU ŽIVLJENJSKE POTI					... MARX KRAJ POD ČRNIM KALOM					RIMSKA 5o	
POZDRAV RUDARJEM										ZENICA POTOČNA ŽIVAL	
RIMSKA 15o5				OSIJEK RADIJ		STIPE KIPAR			NORDIJSKA GOSPODARI- CA MORJA SOL SEŽNE KISLINE		
MITOLOŠKI LETALEC				GRŠKA ČRKA DUŠIK		ZAVOJ, PAKETIČ	SLAVNA ŠKOTSKA RODDINA REKA SKOTI FIRENCE				
GLAV. MESTO KITAJSKE POKRAJINE ŠANTUNG					KALIJ Rado, Simoni	ZAJEČAR DAR	PRITOK SAVE PRI MEDVODAH	KRATICA SLOV. RJE- ČERA KRIZA KRAJEVNA SKUPNOST			KRALJIVEC
										Tona Tomšič	
										VALTEVO OROŽJE ZA KOŠNJO	
					SAMOSTAN-SKI PREDSTOJNIK			OKRATŠA- NO ŽEN. IME	GEOMETR. POJEM NEVARNA BOLEZEN		
					RIMSKI CESAR, ŽIVEL od 29. leta do 61.		TOVARNI Y CELJU GALIJ				Eduard Bagricki Roald Amundsen
					KIFEVSKI VELIKI KNEZ			INTENZI- FIKATOR SVETLOBE			
					GORNJA ČLOVEŠKA OKOLČINA			EBINO JORDANSKO PRISTANIŠ- ČE			

SLOVARČEK ZA POMOČ PRI REŠEVANJU • ČINAN - glavno mesto kitajske pokrajine Šantung z okoli 1,5 milijona prebivalcev • RZAV - reka v zahodni Srbiji, dolga 58 km, levi pritok Moravice • STUART-stara škotska kraljevska dinastija, ki je vladala tudi na Angleškem.

Rešitve s svojim točnim naslovom pošljite v Uredništvo Rudarja-Informatorja (Rudarska 6, 63320 Titovo Velenje) do 16. Julija. Izmed poslanih pravičnih rešitev bomo tri izžrebali in njihove avtorje nagradili s knjigami. /Uredniški odbor/

Srečno!

Prijetno praznujte!